

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การสานพืด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบ่อกรู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษา
เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำความรู้ ข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินการ
วิจัยดังนี้

1. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.3 ความสำคัญของหลักสูตร
 - 1.4 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.5 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.6 ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี
 - 2.1 ความสำคัญ
 - 2.2 วิสัยทัศน์
 - 2.3 คุณภาพผู้เรียน
 - 2.4 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 2.5 สาระการเรียนรู้รายปี / รายภาค
 - 2.6 หน่วยการเรียนรู้
 - 2.7 การวัดและประเมินผล
3. การสานพืด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ของตำบลบ่อกรู
 - 3.1 ประวัติของตำบลบ่อกรู
 - 3.2 ความหมายของพืด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่
 - 3.3 การสานพืดของตำบลบ่อกรู
 - 3.4 ความรู้เกี่ยวกับไม้ไผ่
 - 3.5 วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจักสาน
 - 3.6 คุณค่าของเครื่องจักสาน
 - 3.7 ประเภทของเครื่องจักสาน
 - 3.8 เครื่องจักสานในจังหวัดสุพรรณบุรี

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.2 คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.4 คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี
- 4.5 หลักเกณฑ์และแนวคิดทั่วไปในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการพัฒนาหลักสูตรการสานักตามจีวจาก
ผิวไม้ไผ่

5. เจตคติต่อการเรียน

- 5.1 ความหมายของเจตคติต่อการเรียน
- 5.2 ลักษณะที่สำคัญของเจตคติต่อการเรียน
- 5.3 แบบวัดเจตคติและการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยในประเทศ
- 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้
ดังนี้

สงบ ลักษณะ (2543, หน้า 29 -32) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร
หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนได้รับ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตาม
แนวทางที่ปรารถนาทั้งพฤติกรรม ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ

ธำรง บัวศรี (2542, หน้า 7 – 8) ได้สรุปความหมายของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นสิ่งที่ต้องวางแผนล่วงหน้าก่อนนำมาใช้โดยจะต้องกำหนด
จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ให้แน่นอนว่าต้องการให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนอย่างไร ในการกำหนด
จุดมุ่งหมายจะต้องยึดเป้าประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก ดังนั้นจุดหมายและจุดประสงค์
ของหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของประเทศย่อมแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับเป้าหมาย
ของการศึกษาของประเทศนั้น

2. หลักสูตรไม่ใช่รายวิชาหรือเนื้อหาสาระของวิชาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลรวม
ของการผสมผสานหรือบูรณาการระหว่างองค์ประกอบหลายอย่างซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วจะส่งผล
ออกมาในรูปของมวลประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกันองค์ประกอบเหล่านั้นไม่ได้มีความเป็น

เอกเทศแต่จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นในการออกแบบขององค์ประกอบ ไม้ว่า องค์ประกอบใด ๆ ก็ตาม เช่น จุดหมาย เนื้อหา จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อ องค์ประกอบอื่นด้วย

กรมวิชาการ (2545, หน้า 1 - 3) กล่าวว่าหลักสูตรถือว่าเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์จัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญ ในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบ ต่อสังคม ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาดามธรรมชาติ และศักยภาพ

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรตามแนวคิด ของคราวน์ (Crow, & Crow 1980, p. 250) ซึ่งคราวน์กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สังคม ปัญญาและจิตใจ

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรตามแนวคิด ของโบแชมปี (Beauchamp, 1981, p. 199) ซึ่งโบแชมปีกล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่ เขียนขึ้นและหลักสูตรต้องได้แก่สิ่งที่เป็นเอกสาร

จากความหมายที่นักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ กล่าวไว้สามารถสรุปความหมายของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารทางราชการที่ได้ ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ชี้แนวทางให้ผู้สอนทราบการจัดเนื้อหาและจัด มวลประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามที่ตั้ง ไว้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามธรรมชาติของแต่ละวิชา

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้เสนองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้ สัจด์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 244) ได้เสนอว่า ควรแบ่งหลักสูตรออกเป็น 7 ส่วนประกอบ คือ

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายและประสบการณ์
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาในชุมชน
6. การประเมินผล
7. การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

สมชาย สีสด (2548, หน้า 31 - 32) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย

ด้วย

1. จุดมุ่งหมาย / จุดประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
4. กิจกรรมการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่าง ๆ
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินหลักสูตร
7. การปรับปรุง / แก้ไขหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2520, หน้า 9) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 องค์ประกอบได้แก่

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การวัดประเมินผล

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 9) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของโบแชมพ์ (Beauchamp, 1981, p. 107-109) คือ โบแชมพ์กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ส่วน คือ

1. เนื้อหาสาระและวิธีการจัด
2. จุดมุ่งหมายทั่วไป
3. แนวการนำหลักสูตรไปใช้สอน
4. การประเมินผล

ทาบา (Taba, 1962, p. 7) ได้สรุปว่าองค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย

คือ

- 1) จุดมุ่งหมาย
- 2) เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้
- 3) วิธีสอนและการจัดดำเนินการ
- 4) การประเมินผลตามหลักสูตร

จากองค์ประกอบของหลักสูตรที่นักวิชาการและนักการศึกษากล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรประกอบด้วย 7 ส่วน คือ

1. หลักการและจุดหมาย
2. โครงสร้าง
3. ขอบข่ายเนื้อหา

4. เวลาเรียน
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. สื่อการเรียนรู้
7. การวัดและประเมินผล

3. ความสำคัญของหลักสูตร

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

สันต์ ชรรมบำรุง (2527, หน้า 9 - 10) ได้กล่าวว่าหลักสูตรมีความสำคัญดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง
2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนประกอบของประเทศเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาล เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติ
4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานของการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันในระดับต่าง ๆ
5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวก ควบคุมดูแล ติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายจัดการศึกษาของรัฐบาล
6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงามและพัฒนาการของเด็กตามความมุ่งหมายของการศึกษา
7. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะและรูปร่างของสังคมในอนาคต
8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมอันเป็นการพัฒนากำลังคน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ผล
9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคน

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 6 - 7) ได้กล่าวว่าหลักสูตรมีความสำคัญ คือหลักสูตรเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลงประสพการณ์แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่ซึ่งบอกให้ครูรู้ว่าจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไร ระหว่างทางที่ไปจะต้องทำอะไรบ้าง ต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์ ต้องมีการตรวจสอบประเมินผล ต้องปรับปรุงวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ตัวผู้เรียนต้องจำเป็นต้องทราบล่วงหน้าว่าจะได้เรียนรู้อะไร จะได้รับผลอย่างไร ต้องเตรียมการอย่างไรจึงจะสามารถเรียนรู้และได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

จากการศึกษาความสำคัญของหลักสูตรที่นักวิชาการและนักการศึกษากล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นเอกสารทางราชการที่ใช้เป็นเครื่องมือชี้แนวทางให้ผู้สอนทราบวิธีการ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามที่ตั้งไว้

4. ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

อรสา ปราชญ์นคร (2525, หน้า 116) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดหมาย การดำเนินการเรียนการสอน และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายอันใหม่ที่วางไว้

สัจด์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 30) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ (1) การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น (2) การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐาน

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของเซเลอร์, และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, & Alexander, 1974, p.7) คือ เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายรวมถึงการสร้างเอกสารอื่น ๆ สำหรับนักเรียนด้วย

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปว่าความหมายของการพัฒนาหลักสูตร คือ การสร้างหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียน ความต้องการของผู้เรียน ห้องเรียนและบรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการของผู้สร้างหลักสูตร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ คือ หลักสูตรการสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

5. ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 76-77) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระบบการร่างหลักสูตร มีด้วยกัน 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 สิ่งกำหนดหลักสูตรคือการเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 รูปแบบหลักสูตรหลังจากศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แล้วก็เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตร เช่น หลักสูตรแบบรายวิชา หลักสูตรบูรณาการ

1.3 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เมื่อร่างหลักสูตรเสร็จแล้วก่อนจะนำไปใช้ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพโดยอาจจะใช้การประชุมสัมมนาหรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนทดลองใช้หลักสูตรนําร่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร

1.4 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรก่อนนำไปใช้ จะต้องอาศัยการจัดทำหลักสูตรที่ชัดเจนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ระบบการใช้หลักสูตร มีด้วยกัน 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การขออนุมัติหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่ผ่านการปรับแก้แล้วเสนอหน่วยงานผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ความเห็นชอบและสั่งการ

2.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนเตรียมการใช้หลักสูตร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2.2.2 การเตรียมงบประมาณ

2.2.3 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

2.2.4 วัสดุหลักสูตร

2.2.5 บริการสนับสนุนอาคารและสถานที่

2.2.6 ระบบบริการและสถาบันการศึกษา

2.2.7 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้สอน

2.3 ดำเนินการใช้หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดดังที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตรแม้จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไรถ้าผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรใหม่นั้นก็ไม่มีคามหมายและไม่ได้ผลตามที่หลักสูตรคาดหวัง

3. ระบบการประเมินหลักสูตร เป็นระบบสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตรหรือกระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรมีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

3.1 วางแผนประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรจะประเมินในส่วนใดบ้าง เช่น เอกสารหลักสูตร ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประเมินการสอนของผู้สอน ประเมินการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร ประเมินติดตามผลสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

3.2 การเก็บข้อมูล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลจากแหล่งนั้น

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล คือการจัดกระทำกับข้อมูลที่รวบรวมมาได้จัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับข้อมูล

3.4 การรายงานข้อมูล เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว โดยใช้การตีความอธิบายสรุปข้อมูลนั้น เพื่อนำข้อค้นพบจากรายงานข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรต่อไป

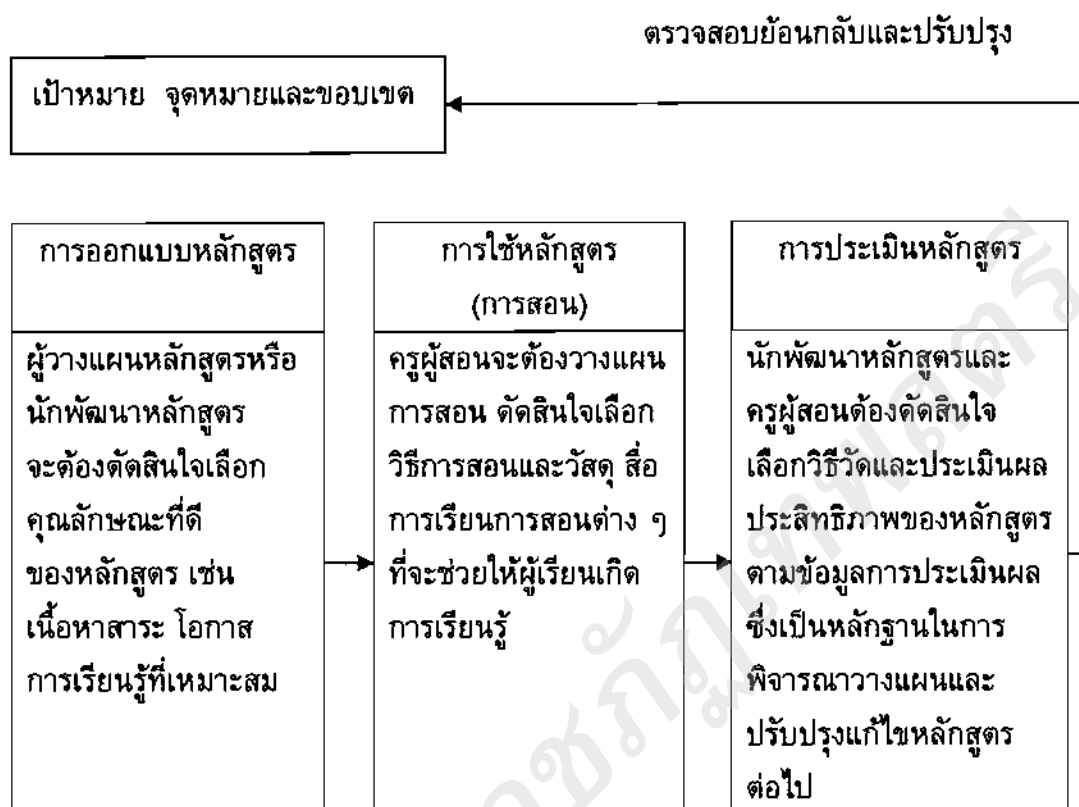
ปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 43) ได้กล่าวถึงแนวคิดของเซเลอร์, และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, & Alexander, 1974, p. 27) เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรโดยเซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ ได้ศึกษาแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์และทาบา และนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขอบเขต(goals, objectives, domains) ได้แก่ พัฒนาส่วนบุคคล (personal development) และความชำนาญเฉพาะด้าน (specialization)

2. ออกแบบหลักสูตร (curriculum design) มีการวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกมาแล้ว

3 การใช้หลักสูตร (curriculum implementation) มีการวางแผนและจัดทำแผนการสอน(instruction plans) ในรูปแบบต่างๆ ครูผู้สอนจะเลือกวิธีสอนและวัสดุสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

4 การประเมินหลักสูตร (curriculum evaluation) การประเมินผลหลักสูตรจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรสามารถตัดสินใจได้ว่า จะยังคงใช้หลักสูตรนี้ต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกหลักสูตรดังกล่าว ดังภาพ 2

ภาพ 2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเซเลอร์และอเล็กซานเดอร์
ที่มา: (ปราโมทย์ จันทรเรือง, 2550, หน้า 43)

จากการศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการและนักการศึกษาสรุปได้ว่า
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา
หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบหลักสูตร โดยการเลือกโครงสร้างขอบข่ายเนื้อหาสาระ เวลา
เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ / นวัตกรรม การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 นำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
สื่อ / นวัตกรรมประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อตรวจสอบความสำเร็จ
ของหลักสูตรว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และควรปรับปรุงส่วนใด

6. ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร

6.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตรมีหลายลักษณะตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา เพื่อให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นเป็นหลักสูตรที่ดีหรือไม่ ดังนี้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล นำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหา และพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร

สุดใจ รอดสุวรรณ (2549, หน้า 19) ได้กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรซึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้กลยุทธ์และเครื่องมือในการประเมินที่เหมาะสม เพื่อจะได้นำผลการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

จากการศึกษาความหมายของการประเมินหลักสูตรของนักวิชาการและนักการศึกษา สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรจากการวิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อนำผลการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

6.2 ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร

ระยะเวลาการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ดังนี้ สุดใจ รอดสุวรรณ (2549, หน้า 19) แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ อาจมีการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำหลักสูตรตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ เมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้ว ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จึงควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรทางด้านเนื้อหา ด้านวิชาชีพ และทางด้านการผลิต

ระยะที่ 2 การประเมินผลในระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เช่น การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร ด้านการบริหารการจัดทำหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินการใช้หลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับ

ติดตามการจัดการกระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อสรุปผลว่า หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น ควรดำเนินการใช้ต่อไปหรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือควรถอยเลิก

6.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรควรมีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523, หน้า 192) ได้กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินผล หลักสูตรที่ปฏิบัติกันส่วนใหญ่มีอยู่ 2 ประการ คือ

1. การประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร
2. การประเมินเพื่อสรุปผลคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรว่าดี ควรใช้ได้ต่อไปหรือควรจะยกเลิกทั้งหมดหรืออาจจะยกเลิกเพียงบางส่วน

กาญจนา คุณารักษ์ (2540, หน้า 40) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตาม จะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกันอยู่ 3 ประการสำคัญ ๆ คือ

1. เพื่อหาคูณค่าของหลักสูตรนั้นโดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นนั้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่
2. เพื่อตัดสินใจว่าการวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่
3. เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

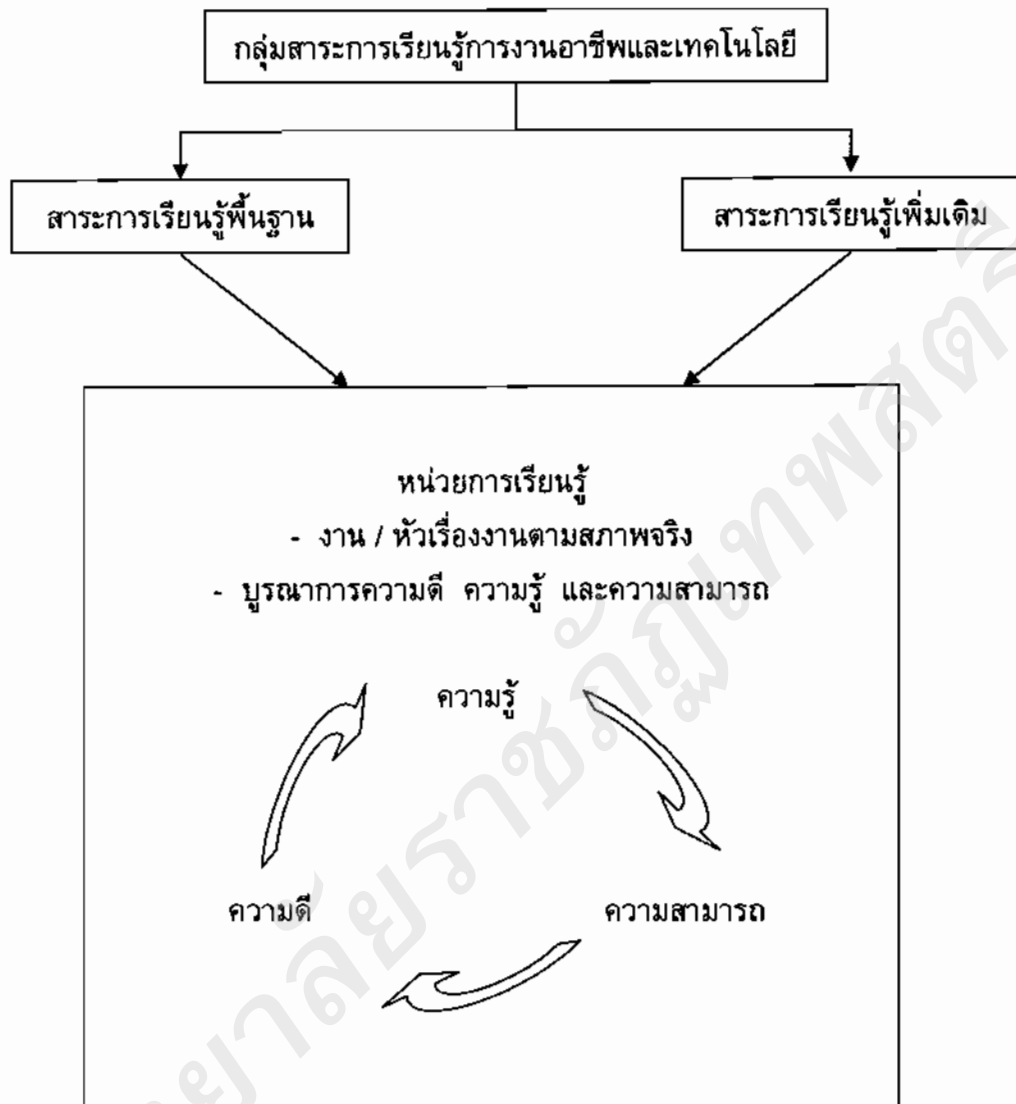
จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรของนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านแล้วสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ การประเมินผล เพื่อปรับปรุงหลักสูตร เพื่อหาคูณค่าของหลักสูตรที่จัดทำขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีขั้นตอนการวางแผนเพื่อพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา หลักเกณฑ์องค์ประกอบ ขั้นตอนการเลือกรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายอย่างกว้างขวางที่สามารถพัฒนาได้ทั้งกระบวนการ นับตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดทำเนื้อหาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

1. ความสำคัญ

ขอบเขตสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นสาระ

การเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงาน ทำงานอย่างมีกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานธรรมชาติอย่างประหยัด คุ่มค่า เพื่อให้เป็นไปตามธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงกำหนดการเรียนรู้ที่ยึดงาน กระบวนการจัดการ การแก้ปัญหาเป็นสำคัญบนพื้นฐานของการใช้หลักการ ทฤษฎีเป็นหลักในการทำงานและการแก้ปัญหา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบเขตสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้มีขอบเขตสาระการเรียนรู้ พื้นฐานและขอบเขตสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถกำหนดขอบเขตขึ้นได้เอง ตามสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นหลัก หน่วย การเรียนรู้ต้องประกอบด้วยงานหรือหัวเรื่องงานตามสภาพจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ ความรู้ ทักษะ และความดีที่หลอมรวมกันจนเกิดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งด้านคุณภาพและศีลธรรมตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ดังภาพ 3

ภาพ 3 ขอบเขตสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ที่มา: (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 8)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประมาณร้อยละ 70 โดยให้สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สามารถดัดแปลงเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชนได้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 9)

2. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เน้นกระบวนการทำงาน การจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน การสร้างงาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ ๆ เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีจึงกำหนดการเรียนรู้ที่ยึดงาน กระบวนการจัดการและการแก้ปัญหา งานที่นำมาฝึกฝนเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นงานเพื่อการดำรงชีวิตในครอบครัว สังคม และเป็นงานเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งงานทั้ง 2 ประเภทนี้เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มงานนี้แล้ว ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝัง พัฒนาให้มีคุณภาพ มีศีลธรรม การเรียนรู้จากการทำงานและการแก้ปัญหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีจึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ทักษะ และความดีที่หลอมรวมกันจนเกิดเป็นคุณลักษณะของผู้เรียน ทั้งด้านคุณภาพและศีลธรรมตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

3. คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. ช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1 – 3) ต้องช่วยเหลือตนเอง / ช่วยเหลือครอบครัวและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างง่าย ๆ ได้
2. ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - 6) ต้องช่วยเหลือตนเอง / ช่วยเหลือครอบครัว / ช่วยเหลือชุมชน และออกแบบ / สร้างแบบ / ดัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1 - 3) ต้องมีทักษะในการทำงานอาชีพสุจริตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้
4. ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4 - 6) ต้องมีทักษะในการทำงานอาชีพสุจริตและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ ๆ ได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้ มีความสามารถโดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและครอบครัว การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ
2. มีทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ การจัดการ การแสวงหาความรู้ เลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน สามารถทำงานอย่างมีกลยุทธ์ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่

3. มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน รักการทำงาน ประหยัด อดออม ตรงต่อเวลา เอื้อเฟื้อ เสียสละและมีวินัยในการทำงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของงานและอาชีพ สุจริต ตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

4. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สารที่เป็นความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การอาชีพ

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระที่เกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวันทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม ซึ่งสาระที่ 1 ว่าด้วย งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนครบทั้ง 5 งาน ภายในแต่ละช่วงชั้น คือ 3 ปี

มาตรฐาน ง. 1.1 เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว ที่เกี่ยวกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

มาตรฐาน ง. 1.2 มีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดี ต่อการทำงาน

สาระที่ 2 การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวกับหลักการ คุณค่า ประโยชน์ ของการประกอบอาชีพสุจริตตลอดจนการเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และช่างฝีมือ

มาตรฐาน ง. 2.1 เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต

สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เกี่ยวกับการนำความรู้มาใช้กับ กระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ และเพิ่มเติมประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ง. 3.1 เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการเทคโนโลยี ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการ ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบในการออกแบบ การสร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการเชิงกลยุทธ์ตามกระบวนการเทคโนโลยี สามารถตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยี ในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม โลกของความงามและอาชีพ

สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสาระที่เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าหาความรู้ การสืบค้น การใช้ข้อมูล และสารสนเทศ การแก้ปัญหา หรือสร้างงาน

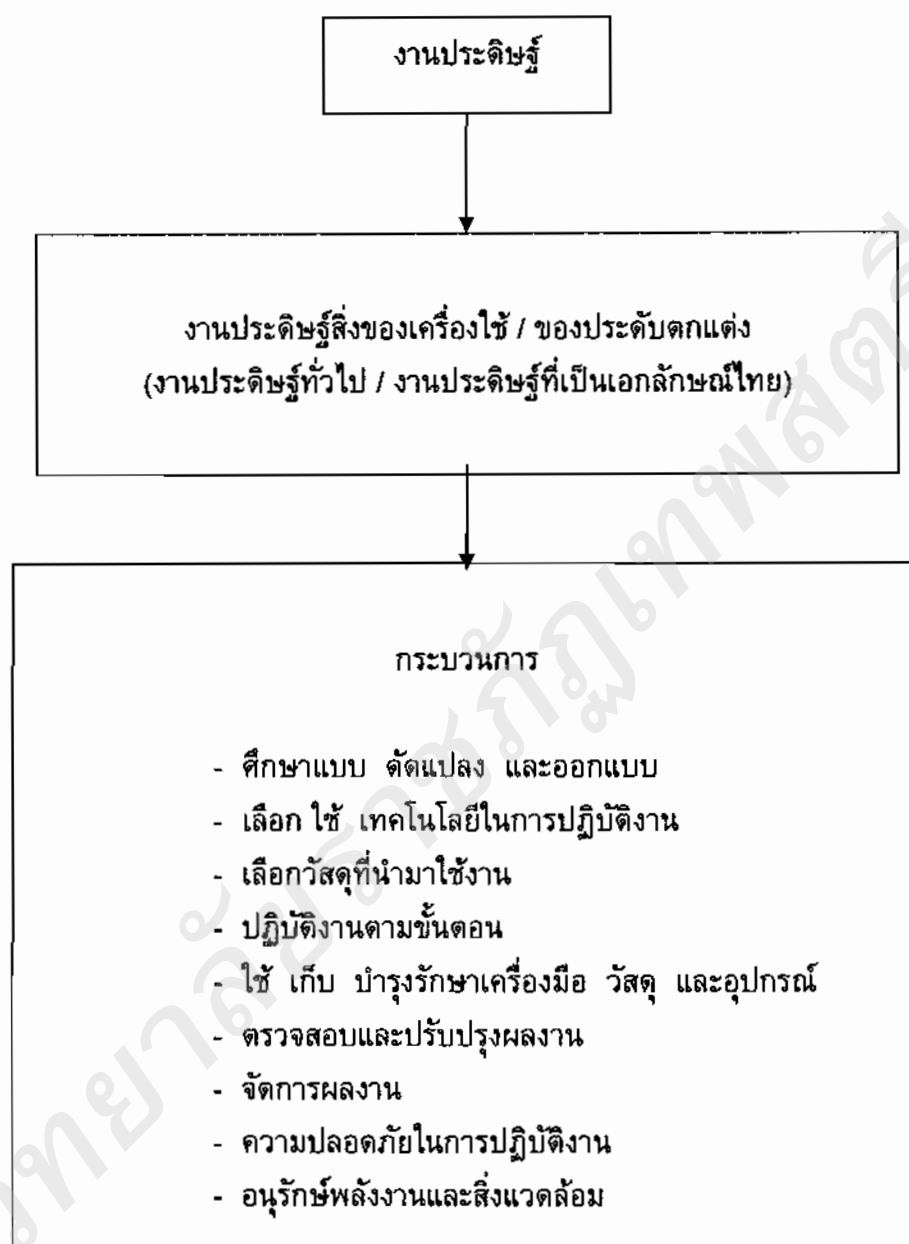
มาตรฐาน ง. 4.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิต ครอบครัว และการอาชีพ

มาตรฐาน ง. 5.1 ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้างงาน การอาชีพสุจริตอย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และ มีความคิดสร้างสรรค์

ขอบข่ายงานประดิษฐ์

งานประดิษฐ์เป็นงานที่เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ / ของประดับตกแต่ง ที่เป็นการประดิษฐ์ทั่วไปและเป็นการประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย โดยเน้น ความคิดสร้างสรรค์ เน้นความประณีตสวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์ เน้นการอนุรักษ์ การสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล ดังภาพ 4

ภาพ 4 ขอบข่ายสาระการเรียนรู้งานประดิษฐ์

ที่มา: (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 หน้า 29)

โครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบ่อกรุ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง / ปี

คำอธิบายรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบ่อกรุ อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 40 ชั่วโมง / ปี คือ ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ วิธีการ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานตามขั้นตอน เลือก ใช้ เก็บ บำรุง รักษา วัสดุ อุปกรณ์ คิดราคาต้นทุน การผลิตเพื่อกำหนดราคาขายพัสดุที่ สาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม อดทน สุภาพ ตรงต่อเวลา มี วินัยในการรักษาสิ่งแวดล้อม มีน้ำใจช่วยกัน รักษาความสะอาด ใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใน การทำงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

สามารถวิเคราะห์งาน วางแผนการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผนและประเมินผล การดำเนินงาน สามารถทำงานในฐานะผู้นำ สมาชิกกลุ่มและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในกลุ่ม สามารถค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการ ต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีความ ตั้งใจ เอาใจใส่ ทำงานจนสำเร็จ พอใจและยอมรับการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุข มีกิจนิสัย ในการทำงาน ทำงานด้วยความประณีต รอบคอบ ปลอดภัยและสะอาด

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการสานพัสดุ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการสานพัสดุ ผลสำเร็จของการสานพัสดุ คือ พัดหลาย ๆ ขนาด ได้แก่มพัดด้ามขนาดเล็ก และพัดด้ามจิว นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ นำไปจำหน่ายได้ นำพัดไปเป็น สิ่งของเครื่องประดับตกแต่งในการเรียนโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เลือกเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) มาใช้ในการพิมพ์เอกสารประกอบการเรียนโครงการ การนำพัดไปใช้ประโยชน์ ให้ได้มากที่สุด ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยลดภาวะโลกร้อน พร้อมทั้งนำ ความรู้เกี่ยวกับการสานพัสดุประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและพัฒนาสู่การประกอบอาชีพสุจริตได้ใน อนาคต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบ่อกร อำเภอดงบังนางบวช จังหวัด สุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 40 ชั่วโมง / ปี คือ

1. บอกความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการสานพัสดุได้
2. บอกและทำงานตามขั้นตอนได้
3. เลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษา วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม
4. มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ในการออกแบบการจัดลักษณะของประดับตกแต่ง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ได้
5. ปฏิบัติการสานพัสดุด้วยความรับผิดชอบ ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดอดทน อดออม และตรงต่อเวลา
6. เข้าใจหลักการเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์และสามารถเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิคกระบวนการได้เหมาะสมในการสานพัสดุ ซึ่งใช้วัสดุอย่างประหยัด คุ้มค่า โดยคำนึงถึง ผลกระทบของสังคม มีวินัยในการรักษาสิ่งแวดล้อม และมีน้ำใจช่วยรักษาความสะอาด

7. ใช้พลังงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างประหยัด คุ่มค่า บอกความเกี่ยวข้องของงานกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการช่วยลดภาวะโลกร้อนได้

8. วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผนและประเมินผลการดำเนินงานได้

9. ทำงานในฐานะผู้นำ / สมาชิกกลุ่มและสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มได้

10. ศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสานพัดจากแหล่งข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ

11. จัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้

12. วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสมได้

13. มีความตั้งใจในการทำงานเอาใจใส่งาน ทำงานจนสำเร็จ พอใจงาน ยอมรับการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุข มีกิจนิสัยในการทำงาน ทำงานด้วยความประณีตรอบคอบ ปลอดภัยและสะอาด

14. นำชิ้นงานที่ทำสำเร็จแล้วไปใช้ให้เกิดประโยชน์ นำไปจำหน่ายโดยใช้แนวทางการคิดราคาต้นทุนการผลิตในการกำหนดราคาจำหน่าย

15. เข้าใจหลักการ ขั้นตอนการใช้งานเบื้องต้นในการออกแบบโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สร้างชิ้นงานที่เป็นเอกสาร และใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล นำเสนอข้อมูล

16. ออกแบบการจัดเป็นของประดับตกแต่ง นำผลงานมาปรับปรุงแก้ไข ประเมินผลและเสนอแนวคิดได้อย่างถูกต้อง

17. นำความรู้ ความเข้าใจ หลักการและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานอาชีพสุจริต มาปฏิบัติงานได้

18. นำวัสดุ อุปกรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับงานที่ทำ

19. เลือก ใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการสานพัด เพื่อนำไปประกอบอาชีพสุจริตได้

5. สาระการเรียนรู้รายปี / รายภาค

หลักการจัดสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่นำมาจัดเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สำหรับแต่ละช่วงชั้นสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบตามสาระ คือ แต่ละช่วงชั้นต้องจัดให้ครบ 5 สาระ ยกเว้นช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1 - 3) ไม่ต้องเรียนสาระที่ 2 การอาชีพเนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไม่ได้กำหนดไว้ แต่สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว แต่ละช่วงชั้นต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทั้ง 5 งาน ได้แก่ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานช่วงชั้นที่กำหนด ส่วนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมสถานศึกษาสามารถกำหนดขึ้น

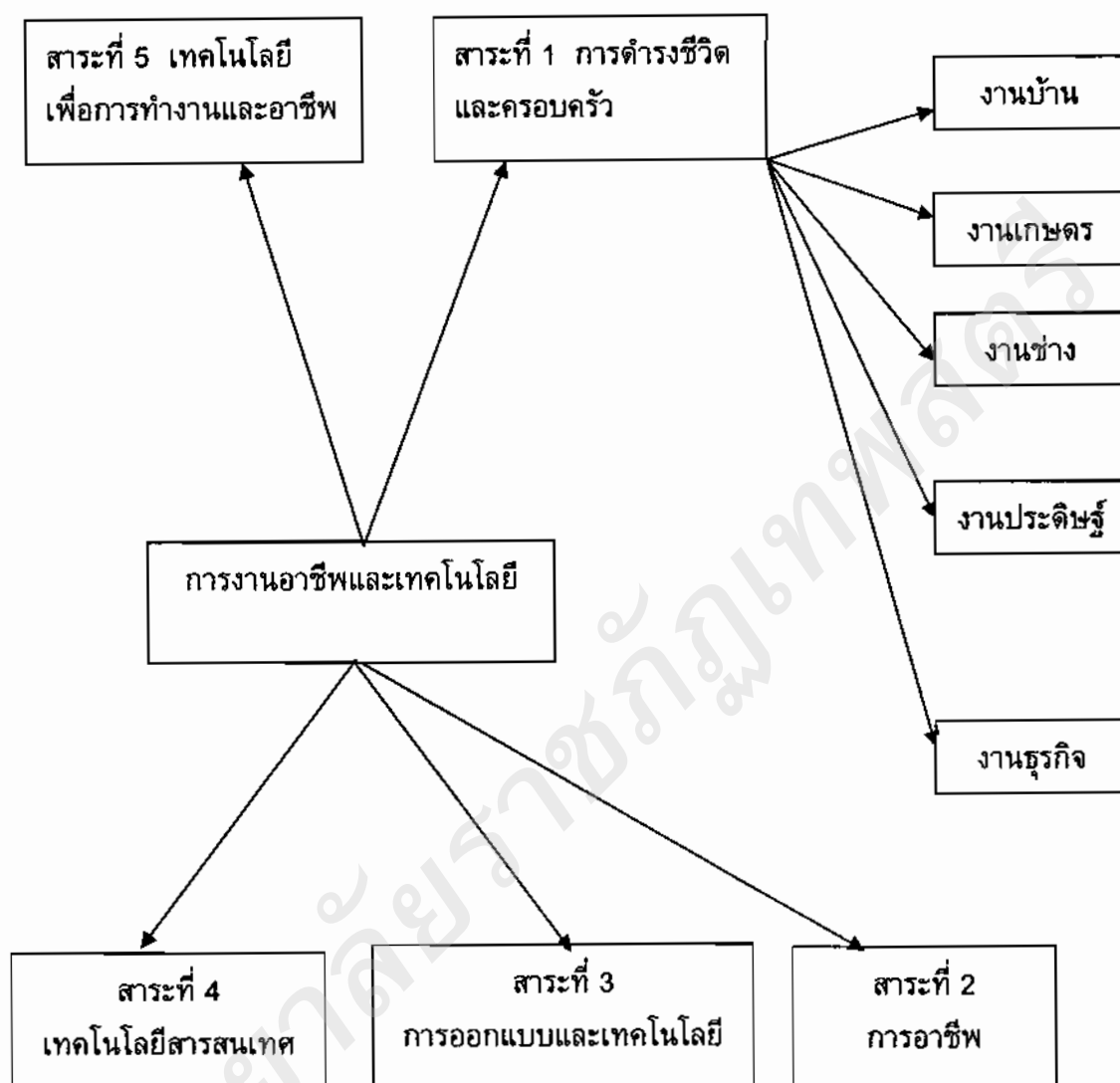
ได้เองตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม นั้น ๆ ขึ้นเองได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 หลักการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระการเรียนรู้พื้นฐาน	สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
1. ให้บูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยในแต่ละช่วงชั้นจะมีการบูรณาการครบหรือไม่ครบทั้ง 5 สาระก็ได้ 2. ให้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจะใช้สาระใดสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นแกนหลัก แล้วบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ก็ได้ 3. การบูรณาการสถานศึกษาจะเลือกบูรณาการแบบใดก็ได้ 4. การตั้งชื่อรายวิชาให้ใช้ชื่อตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ เช่น รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้น ป.1 ฯลฯ	1. เป็นการจรรายวิชาเพื่อสนองความต้องการความถนัด ความสนใจของผู้เรียนและชุมชน 2. เป็นการจัดเพื่อความลุ่มลึกและต่อเนื่องจากกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 3. การตั้งชื่อ ให้ตั้งชื่อตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสาระที่ปรากฏในรายวิชานั้น ๆ เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การสานกระดัง การสานพัด การสานของเล่น การสานตะกร้า ฯลฯ

ที่มา: (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 50)

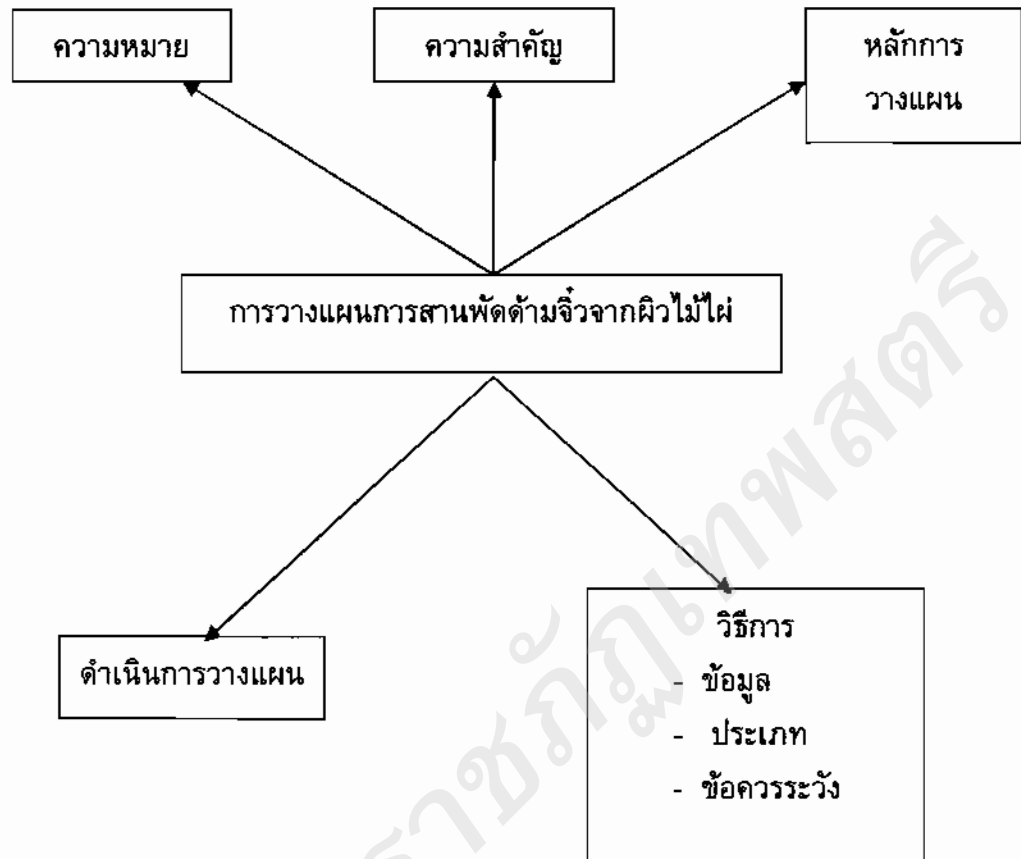
รูปแบบการจัดสาระการเรียนรู้ให้เป็นรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งกำหนดให้ช่วงชั้นที่ 1 – 3 จัดเวลาเรียนเป็นรายปี ช่วงชั้นที่ 4 จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค ดังนั้นในการจัดทำรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - 6) จัดสาระการเรียนรู้ปีละ 1 รายวิชา ดังภาพ 5

ภาพ 5 รูปแบบการจัดสาระการเรียนรู้ให้เป็นรายวิชา ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - 6)
ที่มา: (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 76)

6. หน่วยการเรียนรู้

การจัดหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นการจัดเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือครบวงจรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนด หน่วยการเรียนรู้ได้มาจากการนำคำอธิบายรายวิชามาจัดแบ่งเป็นงานหรือเป็นเรื่อง โดยแต่ละงานหรือแต่ละเรื่องจะจบเบ็ดเสร็จภายในตัว เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมของงานนั้นหรือเรื่องนั้น จนเสร็จสิ้นเป็นผลงาน ดังภาพ 6 การจัดหน่วยการเรียนรู้ การวางแผนการสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ เวลา 1 ชั่วโมง

ภาพ 6 การจัดหน่วยการเรียนรู้การวางแผนการสานพัตด้ามจี้จากผิไม้ไฟ เวลา 1 ชั่วโมง

จากภาพ 6 เป็นการวางแผนการสานพัตด้ามจี้จากผิไม้ไฟจัดเป็นหน่วย การเรียนรู้เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบวงจร คือ เมื่อเรียนจบหน่วยแล้วผู้เรียนสามารถวางแผนการสานพัตด้ามจี้ได้ เนื้อหาที่เรียนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทำให้ผู้เรียนวางแผนได้และมีผลงาน คือ แผนการสานพัตด้ามจี้

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม (งานประดิษฐ์) ช่วงชั้นที่ 2 สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ดังตาราง 2

ตาราง 2 การจัดหน่วยการเรียนรู้

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังราย ปี	สาระ การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	จำนวน แผน	มาตรฐาน การเรียนรู้
1	ความรู้ เกี่ยวกับไม้ ไผ่	1. บอกตระกูล ลักษณะ และ ประโยชน์ของ ไม้ไผ่ได้	1. การบอก ตระกูล ลักษณะ และ ประโยชน์ของ ไม้ไผ่ได้	1	1	มาตรฐาน ง. 1.1

ที่มา: (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 96)

ความรู้เกี่ยวกับการสานพัด

พัดที่สานจากไม้ไผ่เป็นของใช้สำหรับโบกเตาไฟ ของคนไทยในสมัยก่อนและเป็นเครื่องมือทำ
ความเย็นให้แก่ร่างกายของคนเรามาก่อนเครื่องทำความเย็นอื่น ๆ ซึ่งสามารถที่จะนำติดตัวไป
ไหนมาไหนได้ทุกสถานที่ พัดที่สานจากไม้ไผ่เป็นผลผลิตจากพืชพรรณธรรมชาติในท้องถิ่น คือ
ไม้ไผ่ การสานพัดเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านอันทรงคุณค่าที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ทุก
ท้องถิ่น ทุกชาติทุกภาษาก็มีพัดใช้กันและพัดสามารถทำมาจากวัสดุหลาย ๆ อย่าง รวมทั้งมีพัด
หลาย ๆ ลักษณะ (พัดสานบ้านแพรง, 2551, หน้า 1)

ประชาชนในหมู่บ้านบ่อกรูตำบลบ่อกรู อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี
มีการจักสานสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ จากไม้ไผ่ซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น ได้แก่ กระบุง กระดัง ตะกร้า
ตะแกรง และการสานพัดขนาดต่าง ๆ เป็นต้น โดยใช้เวลารว่างจากการทำนามาจักสานสิ่งของ
เครื่องใช้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ต่อมามีการพัฒนาสินค้าหนึ่ง
ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พัดด้ามจิวได้เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
โดยผลิตเป็นของที่ระลึกหรือของขวัญของตำบลบ่อกรู ได้รับการยอมรับของบุคคลทั่วไป
ในอำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

ความสำคัญและประโยชน์ของพัด

1. สามารถใช้เป็นเครื่องมือทำความเย็นให้แก่ร่างกายคน
2. เป็นเครื่องมือในการโบกเตาไฟเพื่อให้ถ่านกลายเป็นไฟ

3. เป็นเครื่องแสดงถึงการแบ่งลักษณะอาชีพยามว่าง และใช้แสดงถึงเอกลักษณ์ชุมชน

7. การวัดและประเมินผล

แนวการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วต้องมีผลงานเชิงประจักษ์ ผลงานที่เป็นรูปธรรมออกมา ซึ่งผลงานจะเป็นสิ่งสะท้อนความเป็นจริงของผู้เรียน ว่ารู้จริง ทำจริง ดีจริงหรือไม่ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่

1. พฤติกรรมความสามารถ เป็นความรู้ ทักษะ คุณความดีที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งดูได้จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาหรือรายหน่วย

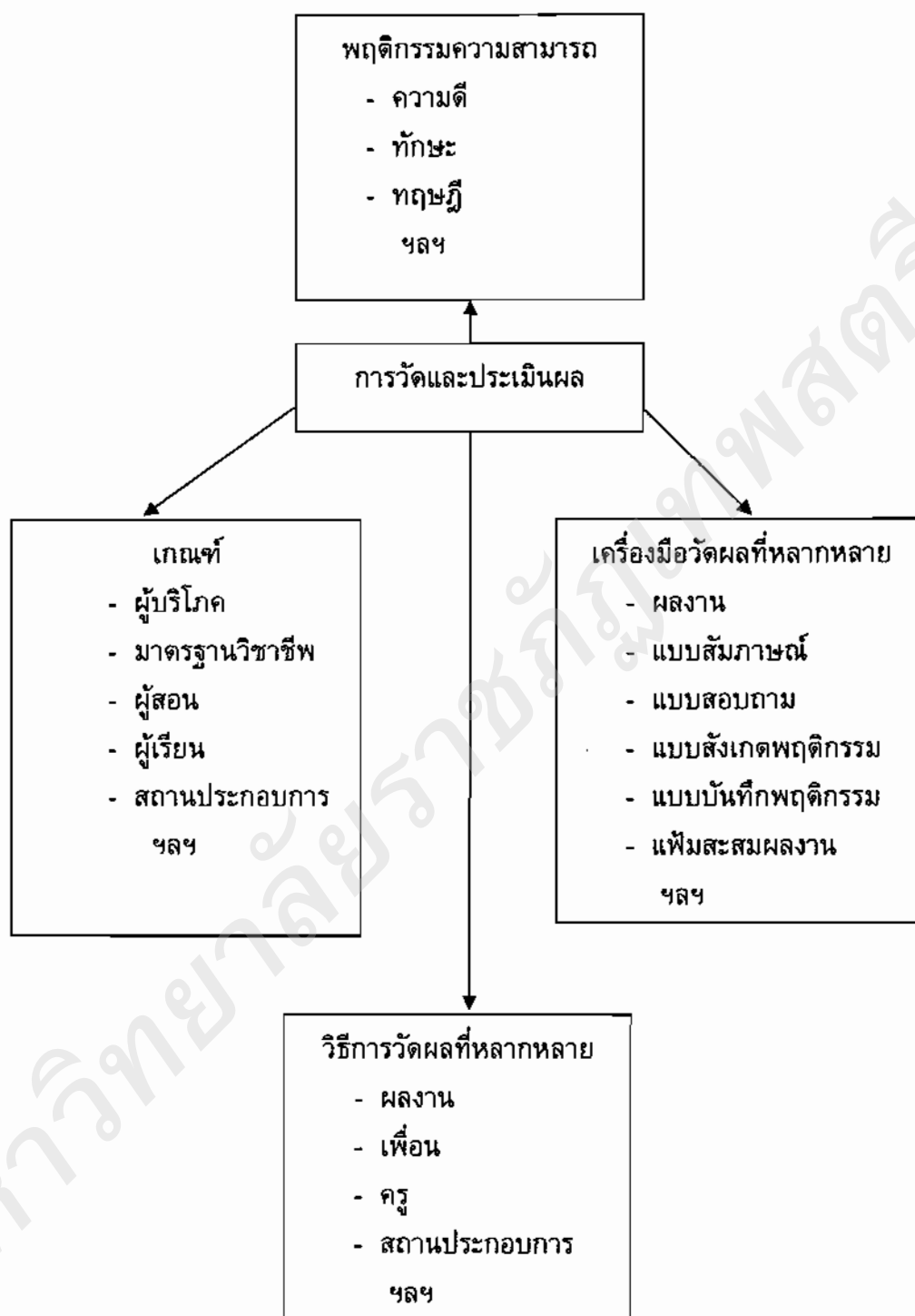
2. เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือวัดความรู้ความสามารถที่มีหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบวัดทักษะ แบบสังเกต พฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน แบบบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมผลงาน หรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่ผู้สอนคิดได้

3. วิธีการวัดผลที่หลากหลาย เป็นการวัดและประเมินผลโดยการตรวจผลงานด้วยบุคคลหลายคน เช่น ตรวจผลงานโดยเพื่อน ครูผู้สอน หรือผู้ปกครอง เป็นการวัดและประเมินผลสถานการณ์ต่าง ๆ หลายระยะ เช่น วัดผลก่อนเรียน วัดผลขณะเรียน วัดผลหลังเรียน เพราะฉะนั้นครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีการวัดและประเมินผลได้หลายวิธี ทั้งนี้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ผู้สอน และโรงเรียน

4. เกณฑ์การวัดและประเมินผลกำหนดโดยผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ ผู้บริโภค มาตรฐานวิชาชีพ ชุมชน และท้องถิ่น

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดพฤติกรรมความสามารถ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลจะต้องหลากหลาย วิธีการวัดผลก็ต้องหลากหลายด้วยเช่นกันและจะต้องมีเกณฑ์ซึ่งต้องมาจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพเป็นสำคัญ

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สรุปได้ดังภาพ 7

ภาพ 7 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ที่มา: (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 106)

การสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ของตำบลบ่อกรู

1. ประวัติของตำบลบ่อกรู

ประวัติความเป็นมาชุมชนบ้านบ่อกรู ดั้งเดิมเป็นชุมชนของชาวลาวที่อพยพมาจากจังหวัดนครปฐม นำโดยนายกอง บุษบา โดยเริ่มตั้งชุมชนครั้งแรกอยู่บริเวณห้วยกุดเขปัจจุบันนี้เรียกว่าห้วยกุด จากนั้นได้ย้ายมาตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ บริเวณปัจจุบัน คือ บ้านบ่อกรู หมู่ที่ 1 ตำบลบ่อกรู อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ภาษาพูดซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบ่อกรูเรียกว่าภาษาลาวคั่ง เมื่อชุมชนขยายใหญ่ขึ้นราษฎรได้เลือกกำหนดผู้นำชุมชนกำหนดที่มีบทบาทสำคัญได้แก่ กำหนดทอง ได้ใช้นามสกุล “ภาพักดี” ซึ่งราษฎรก็มีการขอใช้นามสกุล ภาพักดี ตาม ส่วนใหญ่ชาวตำบลบ่อกรูจะใช้นามสกุล “ภาพักดี” เกือบร้อยละ 90 ของประชากรทั้งหมด อาชีพประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 95 ทำเกษตรกรรม รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างและค้าขาย นอกจากนี้มีกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันทำผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ได้แก่ ทำโรงงานขนมจีน ทอผ้าพื้นบ้าน แปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย ทำดอกไม้ประดิษฐ์ การจักสานของใช้จากไม้ไผ่ ได้แก่การสานชะลอมใส่ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกล้วย สานพัดเป็นของชำร่วย เป็นของที่ระลึก (สำนักงานเทศบาลตำบลบ่อกรู, 2552, หน้า, 12) ความรู้การสานพัดของตำบลบ่อกรู การสานพัดมีมานานตั้งแต่มีบ้านมีตำบลบ่อกรู ส่วนมากการสานพัดจะใช้ไม้ไผ่สีสุก เพราะมีสีเนื้อไม้สวยงามและหาง่ายในชุมชน การสานก็จะเรียนรู้จากบรรพบุรุษถ่ายทอดสอนให้กับลูกหลาน (สิงห์ ภาพักดี, 2552) ทักษะการสานพัด จากการศึกษาความหมายของทักษะปฏิบัติของนักวิชาการและนักการศึกษา ดังนี้ ประสาท อิศรปริดา (2523, หน้า 165) ได้ให้ความหมายกล่าวเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถทางกลไก (motor) ในการประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้ถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มาลินี จุฑะระพ (2539, หน้า 127) กล่าวว่าทักษะ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมเคลื่อนไหวของบุคคลที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ สรุปเป็นความหมายของทักษะการสานพัด หมายถึง ความสามารถในการสานพัดของผู้เรียน เมื่อฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ ตามขั้นตอนอย่างถูกต้องรวดเร็วทำให้มือทั้งสองข้างและสายตาทำงานประสานสัมพันธ์จนเกิดความชำนาญ โดยเริ่มจาก 1) การคัดเลือกไม้ไผ่สีสุก 2) การเลือกมิดสำหรับจักดอก 3) การจักดอก 4) การคัดเลือกดอก 5) การตักแต่งดอก 6) การสานเส้นดอกให้เป็นพัด

2. ความหมายของพัดด้ามจิว

พัด หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำหรือประดิษฐ์ขึ้นโดยใช้ไม้ พลาสติก หรือวัสดุอื่นที่เหมาะสม เป็นโครงอาจปิดทับด้วยผ้าหรือกระดาษ และอาจตกแต่งด้วยวัสดุประเภทต่างๆ เช่น ผ้า ดอกไม้แห้ง กระดาษ ไม้ หนั ง โลหะ พลาสติก ด้วยวิธี เย็บ ปะ ปัก ทิต หรือเขียนลวดลายลงบนพัด อาจย้อมสีหรือเคลือบเงา เพื่อให้เกิดความสวยงาม ใช้พัดสำหรับคลายร้อน หรือทำเป็นประดับตกแต่ง ของชำร่วย หรือของที่ระลึก (มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน, 2552, หน้า 14)

พัตด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ หมายถึง พัตขนาดเล็กมาก ทั้งตัวพัต ด้ามพัตสานด้วยไม้ไผ่ส่วนที่เป็นเนื้อไม้ นอกสุด สานขัดกันเป็นเนื้อเดียวกันเป็นรูปพัต

3. การสานพัตของตำบลบ่อกรู

การสานพัตของตำบลบ่อกรู ตั้งแต่ชุมชนอพยพกันมาตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันมา 100 กว่าปี ชาวบ้านบ่อกรูส่วนใหญ่จะสานพัตจากไม้ไผ่สีสุกให้มีขนาดใหญ่ไว้ใช้กันทุกบ้าน เช่น ไว้ใช้พัตโบกเตาไฟ ใช้พัตโบกคลายความร้อนให้แก่ร่างกาย หรือใช้พัตโบกใส่ยุงหรือแมลง เป็นต้น ต่อมามีกลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันทำผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ได้มีการพัฒนาพัตให้มีขนาดเล็กเป็นของชำร่วย เป็นของที่ระลึกในโอกาสงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับความนิยมของบุคคลทั่วไป (สิงห์ ภาพภักดี, 2552)

4. ความรู้เกี่ยวกับไม้ไผ่

ไม้ไผ่เป็นพืชตระกูลหญ้าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในตระกูลหญ้า (วัสดุท้องถิ่น, 2551, หน้า 4) มักขึ้นในที่ที่มีการระบายน้ำได้ดี เช่น บริเวณลาดเขา บริเวณริมลำธาร เป็นต้น ลักษณะของไม้ไผ่จะขึ้นรวมกันเป็นกอชิดติดกัน ลำต้นเป็นปล้อง ๆ ไม่มีเนื้อไม้ภายในปล้อง มีเนื้อไม้บริเวณรอบ ๆ ปล้อง เนื้อไม้ไผ่บริเวณนอกสุดหรือเปลือกของไม้ไผ่เรียกว่า ผิวไม้ไผ่ ผิวของไม้ไผ่จะมีความมันตามธรรมชาติคล้ายลงน้ำมันหรือแล็กเกอร์ และเนื้อไม้ส่วนนี้จะมีความแข็งแรงคงทน และสวยงาม ต้นไม้บางชนิดมีหนามหนาแหลมคม บางชนิดมีหนามไม่หนามากนัก บางชนิดมีขนเป็นพิษต่อร่างกายมนุษย์

ในประเทศไทยมีไม้ไผ่อยู่ไม่น้อยกว่า 50 ชนิด ขึ้นกระจายอยู่ทั่วไป เช่น ไม้ตอง ไม้บง ไม้ป่า ไม้สีสุก เป็นต้น ประโยชน์ของไม้ไผ่ของไม้ไผ่แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

1. ประโยชน์ทางด้านการใช้บริโภค เช่น นำหน่อไม้มาประกอบเป็นอาหาร ได้แก่ ชุบแกง ต้มจิ้ม น้ำพริกหรือนำมาดอง เป็นต้น

2. ประโยชน์ในด้านการใช้สอย สามารถนำไม้ไผ่มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ เช่น พัต กระบุง ตะกร้า เก้าอี้ แคร่ เป็นต้น ไม้ไผ่ที่นิยมนำมาใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์ คือ ไม้สีสุก เพราะมีหนามไม่มากนักและใบไม้มีขนที่เป็นพิษต่อร่างกาย

ลักษณะของไม้ไผ่ที่ดีมี 3 ประการ คือ

1. เป็นไม้ไผ่ที่มีลักษณะเป็น "เพชรไม้" หมายถึงลำไม้ไผ่ที่มีปล้องยาวและมีเนื้อบริเวณรอบ ๆ ปล้องหนา

2. เป็นไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่ในทำเลที่ลำไม้ไผ่โดนแสงแดดจากทางทิศตะวันออกเป็นประจำเพราะจะทำให้เนื้อไม้แข็งแรง

3. เป็นไม้ที่แก่จัด คือสีของผิวไม้ไผ่จะมีสีเหลืองอมน้ำตาลอ่อน ลำต้นตรงและมีเสี้ยนไม้สีดำ

จากบทความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นความหมายของผิวไม้ไม้ได้ คือ ผิวไม้ไม้ หมายถึง เนื้อไม้ไม้บริเวณส่วนนอกสุดที่มีความแข็งแรง แข็งแกร่ง สวยงาม และเนื้อไม้มีความมันตามธรรมชาติคล้ายลงน้ำมันหรือแลกเกอร์

5. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจักสาน

- 4.1. ไม้ไผ่สีสุก
- 4.2. เลื่อยมือพื้นละเอียดใช้สำหรับตัดไม้ไผ่ตามขวางลำต้น
- 4.3. มีดโต้สำหรับตัด ลิดกิ่ง เสาปล้อง และผ่าไม้ไผ่
- 4.4. มีดสำหรับจักดอก
- 4.5. หินลับมีด
- 4.6. ไม้บรรทัด
- 4.7. แล็กเกอร์
- 4.8. แปรง

6. คุณค่าของเครื่องจักสาน

เครื่องจักสานเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของประเทศไทย ที่มีการผลิตอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 21, 2551, หน้า 8) ศิลปหัตถกรรมเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชนไทยเรา ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ฐานะความเป็นอยู่ และระดับของความเจริญรุ่งเรืองของสังคมได้อย่างดี ประเทศไทยมีการผลิตงานศิลปหัตถกรรมมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากหลักฐานการค้นพบเครื่องปั้นดินเผาที่บริเวณถ้ำผีจังหวัดขอนแก่น ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่เก่าแก่ที่สุด คือ มีอายุประมาณ 10,000 ปี ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมที่ผลิตในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายชนิดด้วยกันทุกคนจะต้องเคยเห็นศิลปหัตถกรรมกันมาแล้ว เพราะเมื่อไปตลาดหรือเดินทางไปธุระใกล้ – ไกล การเข้าชมงานสินค้าต่าง ๆ เรามักจะเห็นผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมเสมอ เช่น กระดัง ตะแกรง กระจาดใส่ขนมที่สานจากไม้ไผ่ ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำจากผ้าหรือกระดาษ พัดที่สานจากไม้ไผ่หรือใบลาน ตะกร้าที่สานจากผักตบชวาหรือหวาย กระเป่าที่สานจากผักตบชวาหรือเชือกมัดฟาง ของที่ระลึกที่ทำเป็นพวงกุญแจ พวงระย้าที่ทำรูปแบบต่าง ๆ ที่ประดิษฐ์จากเปลือกหอย เป็นต้น การผลิตชิ้นงานหัตถกรรมในระยะแรกก็เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันในครอบครัว ต่อมา มีการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากรวมทั้งมีการพัฒนาเกี่ยวกับกรรมวิธีการผลิตและรูปแบบให้สวยงามและมีคุณภาพดี สามารถจะนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่นที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตภายในท้องถิ่นหรือต่างท้องถิ่นภายในประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นมูลค่าสูง นับเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทยที่สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศมีอยู่หลายชนิดด้วยกัน ได้แก่ เครื่องประดับอัญมณี ดอกไม้

ประดิษฐ์ เครื่องทองลงหิน เครื่องใช้ในครัวเรือนที่ทำด้วยไม้ เครื่องปั้นดินเผา ตุ๊กตาชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

พัตที่สานจากไม้ไผ่เป็นของใช้สำหรับโอบกเตาไฟ ของคนไทยในสมัยก่อนและเป็นเครื่องมือทำความเย็นให้แก่ร่างกายของคนเรามาก่อนเครื่องทำความเย็นอื่น ๆ ซึ่งสามารถที่จะนำ ติดตัวไปไหนมาไหนได้ทุกสถานที่ พัตที่สานจากไม้ไผ่เป็นผลผลิตจากพืชพรรณธรรมชาติในท้องถิ่น คือ ไม้ไผ่ การสานพัตเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านอันทรงคุณค่าที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ทุกท้องถิ่น ทุกชาติทุกภาษาก็มีพัตใช้กันและพัตสามารถทำมาจากวัสดุหลาย ๆ อย่าง รวมทั้งมีพัตหลาย ๆ ลักษณะ (ศิลปะ การช่าง, 2551, หน้า 15)

ความสำคัญและประโยชน์ของพัต

1. สามารถใช้เป็นเครื่องมือทำความเย็นให้แก่ร่างกายคน
2. เป็นเครื่องมือในการโอบกเตาไฟเพื่อให้ถ่านกลายเป็นไฟ
3. เป็นเครื่องแสดงถึงการแบ่งลักษณะอาชีพยามว่าง และใช้แสดงถึงเอกลักษณ์

ชุมชน

7. ประเภทของเครื่องจักสาน

เครื่องจักสานเป็นศิลปหัตถกรรมที่ผลิตมาจากวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งสามารถจัดเป็นประเภทได้ดังนี้

1. เครื่องจักสานจากไม้ไผ่
2. เครื่องจักสานจากหวาย
3. เครื่องจักสานจากผักตบชวา
4. เครื่องจักสานจากเส้นใยพลาสติก

(บัญชีผลิตภัณฑ์ OTOP Product Champion 2546 ระดับ 3 - 5 จังหวัดสุพรรณบุรี, 2551, หน้า 11)

8. เครื่องจักสานในจังหวัดสุพรรณบุรี

งานประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นเครื่องจักสานต่าง ๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี สินค้าเหล่านี้ล้วนผลิตมาจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

1. กระเป๋าจักสานผักตบชวา ตำบลวังบัว อำเภอศรีประจันต์ ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. จักสานไม้ไผ่-หวาย ตำบลบางปลาหมอและตำบลบ้านแหลม อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี
3. จักสานไม้ไผ่-หวาย ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

4. ตะกร้าจักสานจากผักตบชวา ตำบลโคกช้าง อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
 5. ตะกร้าหวาย ตำบลวังลึก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
 6. เครื่องจักสานจากเส้นใยพลาสติก ตำบลหนองหญ้าไซ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
 7. เปลญวน ตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
- (บัญชีผลิตภัณฑ์ OTOP Product Champion 2546 ระดับ 3 - 5 จังหวัดสุพรรณบุรี, 2551, หน้า 11)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรมวิชาการ (2546, หน้า 105) ได้ให้หลักการในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางพฤติกรรม ความสามารถเป็นความรู้ ทักษะ คุณงามความดีที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งดูจากผลงานเชิงประจักษ์ ผลงานที่เป็นรูปธรรมซึ่งผลงานนั้นจะเป็นสิ่งสะท้อนความเป็นจริงของผู้เรียนว่ารู้จริง ทำจริง ดีจริงหรือไม่

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2526, หน้า 137) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (academic achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือจากการสอบจึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ (level of accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

งามดา เพชรคอน (2549, หน้า 42) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (academic achievement) หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ความสามารถของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอน การฝึกอบรม ซึ่งเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงจากสมรรถภาพของสมองทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ได้

สรุปแล้วผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะทางวิชาการของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากได้รับการเรียนรู้ รับผิดชอบการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม

2. คุณลักษณะของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ดังนี้

สุดใจ รอดสุวรรณ (2549, หน้า 45) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของแบบทดสอบตามแนวของบลูม ซึ่งบลูมได้จัดคุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 3 โดเมนหลัก ได้แก่ ด้านความรู้ ความคิด (cognitive domain) ด้านความรู้สึก (affective domain) ด้านการปฏิบัติการ (psychomotor domain) ซึ่งจุดประสงค์ด้านความรู้ความคิด เป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับการระลึกหรือนึกถึงสิ่งที่เรียนไปแล้ว และพัฒนาความสามารถทางเชาว์ปัญญาและทักษะต่าง ๆ ซึ่งจำแนกพฤติกรรมออกเป็น 3 ด้าน เพื่อนำไปสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ด้านความรู้ความจำ (knowledge) หมายถึง จำความรู้รวบยอด จำวิธีการดำเนินการ จำเนื้อเรื่อง
2. การสังเคราะห์ (synthesis) หมายถึง ความสามารถในการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ สังเคราะห์แผนงาน สังเคราะห์ข้อความ
3. การประเมินผล (evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอกและข้อเท็จจริงภายใน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การวัดและประเมินผลดำเนินไปได้ด้วยดี ดังนี้

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 146 – 147) ได้แบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ 2 พวก คือ

1. แบบทดสอบของครู (teacher made test) หมายถึง ชุดคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บทพร้อมที่จุดไหน จะได้สอนซ่อมเสริมอย่างไร หรือเป็นการวัดความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (standardized test) แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา หรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งแบบทดสอบมีคุณภาพดีพอ จึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอน บอกรีวิวการสอน และมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนด้วย นอกจากนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2537, หน้า 50 – 51) ได้เสนอลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (criterion referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนใช้สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดผลตรงตามจุดเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (norm referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่ง ความอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่ใช้ความสามารถในการให้ความหมาย และแสดงถึงศักยภาพของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สรุปแล้วเครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 พวก คือ แบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐาน นอกจากนี้ลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังสามารถทำได้ 2 ทาง คือ การวัดแบบอิงเกณฑ์และการวัดแบบอิงกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดแบบอิงเกณฑ์

4. คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ดังนี้

ซวาล แพร์ดกูด (2520, หน้า 123 – 136) ได้เสนอคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ดังนี้

1. ต้องเที่ยงตรง (validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย

2. ต้องยุติธรรม (fair) คือ คำถามที่ดีจะไม่ชี้แนะให้เด็กฉลาดเดาได้ถูกหรือเด็กซึ่งเกี่ยวข้องหนังสือเพียงลวก ๆ ก็ตอบได้ ข้อสอบที่ดีจะต้องไม่ลำเอียงต่อเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

3. ต้องถามลึก (searching) คือ คำถามจะไม่ถามเพียงความรู้ ความจำแต่จะต้องให้นักเรียนนำความรู้จากตำราไปวิเคราะห์ ไปขยายและนำไปใช้ คำถามที่ดีนั้นนักเรียนจะตอบได้ต้องใช้สมองคิด

4. ต้องยั่วยุเป็นตัวอย่าง (exemplary) คือ คำถามจะต้องท้าทายให้นักเรียนคิดและประพฤติปฏิบัติไปตามนั้น เมื่อสอบแล้วเกิดรอยประทับใจที่ดี

5. ต้องจำเพาะเจาะจง (definite) คือ เมื่อนักเรียนอ่านคำถามแล้วก็จะเข้าใจแจ่มชัด ว่าครูถามอะไร ต้องการให้คิดให้ทำอะไร คำถามจะต้องไม่คลุมเครือ

6. ต้องเป็นปรนัย (objectivity) คือ มีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

6.1 มีความแจ่มชัดในความหมายของคำถาม

6.2 มีความแจ่มชัดในวิธีการตรวจหรือมีมาตรฐานการให้คะแนน

6.3 มีความแจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนนนั้น ๆ

7. ต้องมีประสิทธิภาพ (efficiency) คือ ข้อสอบจะต้องให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด ภายในเวลา แรงงานและการลงทุนที่น้อยที่สุด

8. ต้องมีความยากพอเหมาะ (difficulty) คือ ข้อสอบที่ดีนั้นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่สอบได้ควรจะเท่ากันหรือสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเล็กน้อย

9. ต้องมีอำนาจจำแนก (discrimination) คือ ข้อสอบที่ดีจะสามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภท ๆ ได้ทุกชั้นทุกระดับ อำนาจจำแนกหมายความว่าเด็กเก่งจะตอบถูกมากกว่าเด็กอ่อนเสมอ

10. ต้องเชื่อถือได้ (reliability) คือ ข้อสอบที่ดีนั้นจะสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน

5. หลักเกณฑ์และแนวคิดทั่วไปในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

ศิริพร ทูเครือ (2544, หน้า 45 - 46) ได้เสนอแนวคิดการสร้างแบบทดสอบไว้ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรจะวัดตามความมุ่งหมายทุกอย่างของการสอน ซึ่งการวางแผนการสอนนั้นควรจะต้องกำหนดเป้าหมายใหญ่และตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะให้ชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านใด ตลอดจนตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมซึ่งปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการนิยมเรียกว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จุดประสงค์นั้น ๆ จะสามารถวัดและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนได้ เมื่อทำการวัดผลการศึกษาแล้วจึงทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในการทำการวัดผลควรวัดหลาย ๆ วิธี มิใช่วัดแต่ความรู้และทักษะเท่านั้น ควรมีการวัดตามจุดมุ่งหมายอื่น ๆ อีก เพื่อจะศึกษาดูว่านักเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการแล้วหรือไม่

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะวัดความเจริญงอกงามของนักเรียนที่เรียนว่าก้าวหน้าไปสู่จุดหมายที่วางไว้ หมายความว่าครูควรจะทราบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อสอนไปแล้วนักเรียนมีความรู้ความสามารถแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่

3. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะเน้นความสามารถที่จะใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์หรือนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้

4. การวัดผลควรจะเน้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจของสิ่งที่เรียนเพื่อที่จะนำไปใช้ในระยะเวลาอันนาน ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างและแนวคิด และควรเน้นความเข้าใจมากกว่าการจำข้อเท็จจริงแต่เพียงอย่างเดียว

5. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรคำนึงถึงขีดจำกัดของเครื่องมือที่ใช้วัด ถ้าครูใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ ขีดจำกัดของข้อสอบ คือ การเลือกตัวแทนของเนื้อหาที่เรียนมาเขียนข้อทดสอบความเชื่อถือได้ของคะแนน การตีความหมายของคะแนน เป็นต้น

6. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูผู้สอนไม่สามารถวัดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงทุก ๆ อย่างของผู้เรียนได้ สิ่งที่วัดเป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมเท่านั้น จึงต้องระวังในการเลือกตัวแทนให้ดี

งามดา เพชรคอน (2549, หน้า 45 - 46) ได้เสนอหลักเกณฑ์เบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังต่อไปนี้

1. วัดให้ตรงกับจุดประสงค์ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควร จะวัดตามจุดมุ่งหมายของการสอนทุกอย่าง และต้องมั่นใจว่าได้วัดสิ่งที่ต้องการวัดได้จริง ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในทุกวิชา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวัดให้ตรงและครบตามจุดประสงค์

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน วัดการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าไปสู่จุดหมายที่วางไว้ ดังนั้นครูควรจะทราบว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อเรียนเสร็จแล้วมีความรู้ความสามารถแตกต่างไป จากเดิมหรือไม่ วิธีที่อาจช่วยได้ คือ การทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน

3. การวัดผลเป็นการวัดทางอ้อม เป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบ วัดพฤติกรรมตรง ๆ ของบุคคลได้ สิ่งที่วัดได้คือการตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้นการแปลงจุดมุ่งหมายให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบวัดจะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง

4. การวัดผลการศึกษาเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์ เป็นการยากที่วัดผลทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ในเวลาที่จำกัด สิ่งที่สอบได้วัดได้เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องมั่นใจว่าสิ่งที่สอบวัดนั้นเป็นตัวแทนที่แท้จริงได้

5. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมิได้เพียงวัดเพื่อจะได้เกรดเท่านั้น การวัดผลยังเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาการสอนของครู เป็นเครื่องช่วยในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นการสอบปลายภาคครั้งเดียวจึงไม่พอที่จะวัดกระบวนการเจริญงอกงามของนักเรียนได้

6. ในการให้การศึกษาที่สมบูรณ์ สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว กระบวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

7. การวัดผลการศึกษา มีความผิดพลาดเท่ากับของที่ชั่งได้น้ำหนักจากตาชั่ง หยาบ ๆ อาจมีน้ำหนักต่างกับถ้ำชั่งด้วยตาชั่งละเอียด ทฤษฎีการวัดผลเชื่อว่า คะแนนที่สอบได้ = คะแนนจริง + ความผิดพลาดในการวัดผล

8. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรเน้นการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ ให้เป็นประโยชน์หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

9. ควรคำนึงถึงขีดจำกัดของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือที่ใช้โดยมาก คือ ข้อสอบ ขีดจำกัดของข้อสอบได้แก่ การเลือกตัวแทนของเนื้อหาเพื่อนำมาเขียนข้อสอบ ความเชื่อถือได้ของคะแนนและการตีความหมายของคะแนน เป็นต้น

10. ควรใช้ชนิดของข้อสอบหรือข้อคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จะสอบ และจุดประสงค์ที่จะสอบวัด

11. ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน คะแนนที่สอบได้อาจแตกต่างกัน ดังนั้นในการวัดผลการศึกษาจึงต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมด้วย

12. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น มีความยากง่ายพอเหมาะ มีระดับความยากง่ายของภาษาที่พอเหมาะ มีเวลาสอบนานที่นักเรียนส่วนใหญ่จะทำข้อสอบเสร็จ

จากการศึกษาหลักเกณฑ์และแนวคิดทั่วไปในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักวิชาการและนักการศึกษาสรุปได้ว่าการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประกอบด้วย

1. วัดให้ตรงจุดหมายความการเรียนรู้ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะวัดตามจุดหมายความของการสอนทุกอย่าง และต้องมั่นใจว่าได้วัดสิ่งที่ต้องการวัดได้จริง ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวัดให้ตรงและครบตามจุดหมาย

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน วัดการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าไปสู่จุดหมายที่วางไว้ ดังนั้นครูควรจะทราบมาก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อเรียนเสร็จแล้วมีความรู้ความสามารถแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่ วิธีที่อาจช่วยได้ คือ การทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน

3. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะเน้นความสามารถที่จะใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์หรือนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้

4. ในการให้การศึกษาที่สมบูรณ์ สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว กระบวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

5. ควรใช้ชนิดของข้อสอบหรือข้อคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จะสอบและจุดประสงค์ที่จะสอบวัด

6. ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน คะแนนที่สอบได้อาจแตกต่างกัน ดังนั้นในการวัดผลการศึกษาจึงต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมด้วย

7. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น มีความยากง่ายพอเหมาะ มีระดับความยากง่ายของภาษาที่พอเหมาะ มีเวลาสอบนานที่นักเรียนส่วนใหญ่จะทำข้อสอบเสร็จ

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการพัฒนาหลักสูตรการสานพัดด้ามจิว จากผิวไม้ไผ่

เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ความเข้าใจในการสานพัด โดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน – หลังเรียน ตามหลักสูตรการสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยวัดผล 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการบอกความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการสานพัดได้
2. ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายแหล่งการเรียนรู้ อธิบายวิธีการ ขั้นตอนการสานพัด อธิบายวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการสาน พัด และสามารถปฏิบัติการสานพัดได้จากการศึกษาใบงาน ใบความรู้ รวมทั้งการสาธิตและการ แนะนำของครู
3. ด้านการนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการสานพัดที่มีขนาด ใหญ่ได้ และนำพัดขนาดจิวที่สานได้มาใช้ประโยชน์เป็นของชำร่วย เป็นของที่ระลึก ในโอกาส ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

เจตคติต่อการเรียน

1. ความหมายของเจตคติต่อการเรียน

ความหมายของเจตคติตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529, หน้า 92) กล่าวถึงเจตคติว่าหมายถึง ความรู้สึกหรือ ท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันจะมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่ สอดคล้องกันด้วย

พรรณราย ทวีทรัพย์ประภา (2529, หน้า 76) ให้คำจำกัดความว่า เจตคติ คือ ความ พร้อมที่จะแสดงออกในทางใดทางหนึ่ง ในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบเฉพาะบาง ประการอันเกี่ยวกับงาน

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของ เจตคติ สรุปว่า เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พร้อมทั้งจะ แสดงออกในทางใดทางหนึ่งตามองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงาน

เจตคติต่อการสานพัด หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจภายในของบุคคลที่มีต่อ การสานพัด อันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ความรู้สึกพึงพอใจเป็นตัวกำหนดให้บุคคล แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อการสานพัดทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดีในการเรียนอย่างมีทิศทางและมี ลักษณะค่อนข้างคงทนแต่อาจเปลี่ยนแปลงได้

2. ลักษณะที่สำคัญของเจตคติต่อการเรียน

เจตคติมีลักษณะที่สำคัญตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา คือ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549, หน้า 223) ได้เสนอเจตคติมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคล ในการวัดเจตคติจึงต้องถามเกี่ยวกับความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาจะไม่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (fact)
2. เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีการแสดงออกอย่างมีทิศทาง (direction) ว่าไปทางบวกหรือทางลบและมีปริมาณของความรู้สึกหรือระดับความเข้มข้น (intensity) ตามแนวทิศทางตั้งแต่บวกน้อย ๆ จนถึงบวกมาก ๆ หรือตั้งแต่ลบมาก ๆ จนถึงลบน้อย ๆ ดังนั้นการวัดเจตคติจึงทำให้ทราบทั้งทิศทางและระดับความเข้มข้นของเจตคติ
3. เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งใดไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าสิ่งใดบุคคลไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น
4. เจตคติของบุคคลมีความคงเส้นคงวา (consistency) ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ๆ เป็นความรู้สึกที่ค่อนข้างคงที่แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อบุคคลได้รับการพัฒนาเกิดการเรียนรู้ต่อสิ่งนั้น
5. เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อม (indirect observation) โดยใช้แบบวัดเจตคติเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ถูกวัดเจตคติแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยการตอบแบบวัดเจตคติแล้วแปลความหมายของผลการวัดนั้น

3. แบบวัดเจตคติและการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียน

เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัยหรือด้านจิตใจเป็นเครื่องมือที่วัดเกี่ยวกับเจตคติและวิธีการแบบวัดเจตคติตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา คือ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549, หน้า 224-231) ได้กล่าวถึงแบบวัดเจตคติว่า เจตคติเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นจิตใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น สนับสนุนหรือต่อต้าน ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย แบบวัดเจตคติ เป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (affective domain) ซึ่งประกอบด้วยชุดของข้อความจำนวนหนึ่งที่ใช้วัดความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ แบบวัดเจตคติที่ใช้ในการวิจัยมีหลายประเภท ที่นิยมใช้อยู่ 3 ประเภท คือ แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท แบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกูต และแบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน ซึ่งไม่มีรายละเอียด ดังนี้

แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's scale) ผู้สร้างแบบวัดนี้ คือ R.A. Likert โดยใช้หลักการวัดค่ารวม (summative scale) ซึ่งบางทีเรียนกว่า Summated rating หรือ Sigma scale หรือ Likert type ลักษณะที่สำคัญของแบบวัดนี้ก็คือ กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ เป็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

อย่างยิ่ง แบบวัดประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในทางบวกและทางลบ และมีจำนวนเท่า ๆ กัน มีการประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความ หรือกำหนดน้ำหนัก และการตอบแต่ละตัวเลือก ภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว

การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert's scale) มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเป้าเจตคติ (attitude object) ที่ต้องการที่จะศึกษาหรือต้องการจะวัด ซึ่งอาจจะเป็นคน วัตถุสิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา นโยบาย ฯลฯ เช่น เจตคติต่ออาชีพ นักการเมือง เจตคติต่อวิชาภาษาไทย เจตคติต่อโรงเรียน เจตคติต่อนโยบายการจัดระเบียบสังคม เป็นต้น

2. ให้ความหมายหรือระบุขอบข่ายของเป้าเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจนว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เพื่อให้สามารถเขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคตินั้น ได้อย่างครอบคลุมชัดเจน

3. เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ให้มีข้อความทั้งทางบวกและทางลบมากพอ เมื่อวิเคราะห์แล้วเหลือจำนวนข้อความที่ต้องการนำไปใช้วัดเจตคติได้ ข้อความควรมีลักษณะดังนี้

3.1 เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่ต้องการวัดสามารถโต้แย้งได้ ไม่ใช่ข้อเท็จจริง

3.2 เป็นข้อความที่มีความสมบูรณ์ชี้ชัดประเด็นเดียว

3.3 เป็นข้อความที่มีความแจ่มชัด สั้น กระชับรัด

3.4 เป็นข้อความที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่ศัพท์เทคนิคทางวิชาการ

3.5 เป็นข้อความง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

3.6 หลีกเลี่ยงการใช้คำคุณศัพท์หรือคำกริยาวิเศษณ์ เช่น เสมอ ๆ ป่อย ๆ ไม่เคย ไม่มีเลย ทั้งหมด เป็นต้น

3.7 ไม่ควรใช้ประโยคปฏิเสธหรือปฏิเสธซ้อน เพราะอาจทำให้ผู้สอบเข้าใจได้ง่ายหรือสับสน

4. ตรวจสอบข้อความที่พิมพ์ไว้ โดยตรวจสอบด้วยตนเองหรือให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา ความถูกต้องเหมาะสมการใช้ภาษา ความสอดคล้องกับรูปแบบการตอบที่กำหนดไว้ว่าควรใช้รูปแบบของการตอบแบบใด เช่น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ปานกลาง	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด

5. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยการทดลองใช้แบบวัดเจตคติกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้ รวมทั้งการตรวจสอบเจตคติทั้งฉบับด้วย

6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวกและ 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ การกำหนดคะแนนลักษณะนี้เรียกว่า arbitrary weighting method

7. จัดชุดแบบวัดเจตคติ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดแล้วให้จัดให้จัดชุดวัดแบบวัดเจตคติ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีจำนวนข้อความตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าแบบวัดมีจำนวนข้อความน้อย ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย ความเที่ยงตรงก็ไม่มีดี

แบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกู๊ด (Osgood's scale) ผู้คิดสร้างแบบวัดนี้คือ G.E. Osgood และให้ชื่อแบบวัดนี้ว่า วิธีการแห่งความแตกต่างของความหมายหรือเทคนิคจำแนกความแตกต่างทางภาษา (semantic differential scale : SDS) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. แบบวัดนี้ใช้คำคุณศัพท์มาอธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่ต้องการจะวัดซึ่งออสกู๊ดเรียกว่า มโนทัศน์ (concept) เช่น อาชีพครู นักการเมือง ผู้หญิง การเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2. คำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายมโนทัศน์หรือคุณลักษณะของสิ่งเร้าจะเป็นคู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม (bipolar adjective) ซึ่งมี 3 รูปแบบหรือ 3 องค์ประกอบคือ

2.1 องค์ประกอบด้านการประเมิน (evaluation factor) เป็นองค์ประกอบหรือคำคุณศัพท์ที่แสดงออกในเชิงคุณค่า เช่น ดี-เลว สวย-น่าเกลียด ฉลาด-โง่ ใจดี-ใจร้าย เป็นต้น เป็นองค์ประกอบหรือคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงพลังอำนาจ เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ หนัก-เบา หยาบ-ละเอียด กล้า-กลัว เป็นต้น

2.2 องค์ประกอบด้านศักยภาพ (potency factor) เป็น องค์ประกอบหรือคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงพลังอำนาจ เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ หนัก-เบา หยาบ-ละเอียด กล้า-กลัว เป็นต้น

2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรม (activity factor) เป็นองค์ประกอบหรือคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะกิจกรรม หรือกิริยาอาการต่าง ๆ เช่น เร็ว-ช้า ร้อน-เย็น ขยัน-ขี้เกียจ ร่าเริง-ซึมเศร้า เป็นต้น

การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกู๊ด มีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกสิ่งเร้าที่ต้องการจะวัดหรือมโนทัศน์ที่เข้าใจตรงกันมีความหมายเดียวแจ่มชัด เพื่อให้สามารถอธิบายคุณลักษณะที่เกี่ยวกับมโนทัศน์นั้นได้ชัดเจน

2. ศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมคำคุณศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์แล้วนำมาจัดเป็นคำตรงข้ามกันเป็นคู่ ๆ โดยให้ครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบก้านการประเมิน องค์ประกอบด้านศักยภาพและองค์ประกอบด้านกิจกรรม

3 .ให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยช่วยตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของคำคุณศัพท์คู่ที่เลือกไว้ในข้อ 2 แล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำคำคุณศัพท์แต่ละคู่มาสร้างเป็นแบบวัดเจตคติต่อมโนทัศน์ที่เลือกไว้ โดยอาจกำหนดมาตรวัดสำหรับการตอบไว้เป็น 3 ถึง 7 คำตอบ (3 ถึง 7 ช่อง) ดังตัวอย่าง

นักการเมือง								
ชื่อสัตย์								คตโกง
ขยัน								ขี้เกียจ
กล้า								กลัว
ฯลฯ								

แบบวัดเจตคติที่ได้ควรเขียนคำชี้แจงเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการวัดและวิธีการตอบให้ชัดเจน และในช่องมาตรวัดที่จะให้ตอบ อาจมีตัวเลขหรือไม่มีตัวเลขก็ได้ ถ้าเป็นตัวเลขนิยมใช้ทางบวกเป็นตัวเลขมาก ทางลบเป็นตัวเลขน้อย ดังตัวอย่าง

นักการเมือง								
ชื่อสัตย์	7	6	5	4	3	2	1	คตโกง
ขยัน	7	6	5	4	3	2	1	ขี้เกียจ
ฯลฯ								

อาชีพครู								
สุข	3	2	1	0	-1	-2	-3	ทุกข์
ทันสมัย	3	2	1	0	-1	-2	-3	ล้าสมัย
ฯลฯ								

5. นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า
จำแนกของแต่ละข้อ หาความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง

6. จัดชุดของแบบวัดเจตคติที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้สอบ
วัดเจตคติของกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา

การตรวจให้คะแนน กำหนดให้คำหรือความรู้สึกทางบวกเป็นคะแนนมาก คำหรือ
ความรู้สึกทางลบจะได้คะแนนน้อย ดังนั้นจึงให้คะแนนจากความรู้สึกทางลบหรือไม่ดี จนถึง
ความรู้สึกทางบวกหรือทางดี เป็น 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

แบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's scale) วิธีนี้ Louis Thurstone
เป็นผู้สร้างโดยเน้นคุณสมบัติการวัดในด้านความเท่ากันหรือดูเหมือนว่าจะเท่ากันของแต่ละช่วง
คะแนนความคิดเห็น (equal interval) คะแนนของความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีช่วงห่างเท่า ๆ
กันแบบวัดนี้อาจเรียกชื่ออย่างอื่นได้แก่ equal-appearing intervals, method, priori approach,
psychological scale แบบวัดของเทอร์สโตน มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. กำหนดช่วงความรู้สึกเป็น 11 ช่วงเท่า ๆ กันจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด
2. ให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตัดสิน (judge) พิจารณาข้อความก่อน
3. แต่ละข้อความมีค่าประจำข้อความ (scale value - S) และค่าการกระจาย
(quartile deviation - Q)

4. แบบวัดเจตคติทั้งฉบับมีประมาณ 20 - 25 ข้อความ

การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประเด็น หรือเป้าเจตคติที่ต้องการจะวัด เช่น อาชีพครู อาชีพทหาร
วิชาคณิตศาสตร์ การเรียนกวดวิชา เป็นต้น

2. รวบรวมข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติที่ต้องการศึกษานั้นทั้ง
ทางบวก เป็นกลาง และทางลบซึ่งควรมีประมาณ 100 - 120 ข้อความ และเป็นข้อความที่ไม่
เป็นข้อเท็จจริง เป็นปัจจุบันมากกว่าอดีต มีความหมายอย่างเดียวกับเรื่องที่ศึกษา ข้อความ
กะทัดรัดได้ใจความดี ไม่สลับซับซ้อนและเป็นความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นตั้งแต่บวกมากที่สุดถึง
ลบมากที่สุด

3. เตรียมข้อความเพื่อประเมิน โดยจัดพิมพ์ข้อความลงในบัตร ๆ ละ 1 ข้อความ
หรือจะพิมพ์ข้อความเหล่านั้นในแผ่นเดียวกันและแต่ละข้อความมีมาตรวัด 11 ช่วง

4. ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสินข้อความ โดยเลือกผู้ที่มีความชำนาญหรือมี
ประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ อย่างน้อย 30 คน เป็นผู้พิจารณาคัดสินว่า ข้อความเหล่านั้นเป็นการ
แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติที่จะศึกษานั้นทางบวก หรือลบ หรืออยู่กลาง ๆ และพิจารณาว่า
แต่ละข้อความนั้นอยู่ในช่วงมาตราใดจากช่วง 1 - 11

5. นำผลการพิจารณาตัดสินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าประจำข้อความ โดยคำนวณจากการหาค่ามัธยฐาน (median) และค่ากระจาย (Q) โดยคำนวณจากส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ ($Q = Q_3 - Q_1$)

6. เลือกข้อความโดยแบ่งข้อความที่มีค่า S เท่ากัน ไว้ในกลุ่มเดียวกันแล้วเรียงลำดับจากค่าน้อยไปหาค่ามากและเลือกข้อความที่มีค่ากระจายน้อยที่สุด โดยควรให้แต่ละช่วงมีจำนวนข้อความเท่า ๆ กัน

7. นำข้อความที่เลือกไว้มาเรียงคละกันแบบสุ่ม จัดเป็นชุดของแบบวัดเจตคติโดยกำหนดแนวทางการตอบและการให้คะแนนไว้ 3 วิธี ดังนี้

7.1 ให้ผู้สอบพิจารณาเลือกข้อที่เห็นด้วยมากที่สุดมาเพียง 3 ข้อ เท่านั้น แล้วนำมาหาค่ามัธยฐานของค่า S ก็จะเป็นคะแนนเจตคติของคน ๆ นั้น เช่น ถ้าผู้ตอบเลือกข้อ 3 ค่า $S = 11$ เลือกข้อ 7 ค่า $S = 8$ เลือกข้อ 8 ค่า $S = 10$ ดังนั้นคะแนนเจตคติของคนนี้จะเป็น 8, 10, 11 ค่ามัธยฐานคือ 10

7.2 ให้พิจารณาเลือกข้อที่เห็นด้วย อาจเป็นกี่ข้อก็ได้แล้วให้ผู้สอบพิจารณาจากข้อเห็นด้วยหรือชอบนั้นเหลือเพียง 1 ข้อ ค่ามัธยฐานของข้อนั้นเป็นคะแนนเจตคติของผู้สอบ

7.3. ให้พิจารณาเลือกข้อที่เห็นด้วยหรือชอบโดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ข้อที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบโดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ต่อจากนั้นนำข้อที่เห็นด้วยมาหาค่ามัธยฐาน คะแนนมัธยฐานของข้อที่เห็นด้วยเป็นคะแนนเจตคติของผู้สอบ

8. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติ โดยการหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

9. นำแบบวัดเจตคติไปสอบวัดกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษาเจตคติตรวจให้คะแนนแล้วแปลความหมายจากค่ามัธยฐาน (S) ของข้อความที่ตอบ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 223 - 231) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

$1.00 \leq S \leq 3.00$ หมายถึง มีเจตคติที่ไม่ดีอย่างยิ่ง

$3.01 \leq S \leq 5.00$ หมายถึง มีเจตคติที่ไม่ดี

$5.01 \leq S \leq 7.00$ หมายถึง มีเจตคติที่เป็นกลาง

$7.01 \leq S \leq 9.00$ หมายถึง มีเจตคติที่ดี

$9.01 \leq S \leq 11.00$ หมายถึง มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง

จากความหมายของเจตคติ แบบวัดเจตคติและการสร้างแบบวัด เจตคติดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความศรัทธา ความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ชอบมากที่สุด เห็นด้วย ชอบมาก ในทางลบ เช่น ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ชอบน้อยที่สุด ไม่เห็นด้วย ชอบน้อย พฤติกรรมของบุคคลที่สนองต่อสิ่งนั้น ๆ จะแตกต่างกันซึ่งสามารถสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

ต่าง ๆ ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ว่าตนเองจะเลือกและปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้องเหมาะสมเกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ในการวัดเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตรการสานพัต สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 วัดเจตคติ 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมในระดับความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมในระดับการแสดงออก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดเจตคติต่อการสานพัต สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยเลือกใช้แบบวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert's scale) ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป และในการให้นำหนักคะแนน 5 ระดับ ทำให้สามารถหาระดับเจตคติจากแหล่งข้อมูลได้สะดวก การวัดความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรพิจารณาโดยรวม 2 ด้าน คือ

1. ความรู้สึกนึกคิดที่พึงพอใจต่อหลักสูตรการสานพัต สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. การแสดงออกต่อหลักสูตรการสานพัต สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

แบบวัดเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรการสานพัต สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดประเมินค่า 5 ระดับตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert's scale) ดังนี้ 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 หมายถึงเห็นด้วย 3 หมายถึงไม่แน่ใจ 2 หมายถึงไม่เห็นด้วย 1 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ชีวรัตน์ สาลีประเสริฐ (2545) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ อำเภออุทุมพร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสุพรรณบุรี มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ให้สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูมรดกทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ตามสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน และส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ให้เหมาะกับบริบทของชุมชน สังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแผนการสอน จำนวน 6 แผนการสอน ประกอบด้วยประวัติศาสตร์ เมืองอุทุมพร ความหมาย ประเภท และสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถานโบราณวัตถุ ประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทุมพร ความสำคัญและการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทุมพร การจัดทำผลงาน

และการจัดแสดงผลงานการการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทอง ผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) การทดลองใช้หลักสูตรพบว่า นำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทอง ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยางสว่างอารมณ์ จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน จำนวน 6 แผน ซึ่งเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง อาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และผู้รู้ในท้องถิ่น ถ่ายทอดความรู้ในภาคปฏิบัติโดยการเล่าประสบการณ์และอธิบาย พบว่า นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนและสามารถจัดทำผลงานและปฏิบัติกิจกรรมการอนุรักษ์ได้ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดยางสว่างอารมณ์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองอุทอง ความหมาย ประเภทและสาเหตุการเสื่อมของโบราณสถานโบราณวัตถุ ประวัติความเป็นมาของแหล่งโบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทอง ความสำคัญและการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร และนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทอง มีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทอง มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และมีการปรับปรุงหลักสูตรในด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีการยืดหยุ่นระยะเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือมีการสอนนอกเวลาเรียน

เยาวลักษณ์ ดวงราช (2546) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การทอผ้าขาวม้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอคูด้รัง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การทอผ้าขาวม้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าสูง และแผนการสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.87/87.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าขาวม้า ในระดับมาก วิทยากรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าขาวม้า ในระดับมาก ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขึ้น ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความสนใจได้ร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นพื้นฐานในการเตรียมตัว เพื่อประกอบอาชีพที่ดีในอนาคต

ปาริชาติ พลสาร (2547) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้าย สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกกระบวน การศึกษานอกโรงเรียน ผลของการวิจัยพบว่า ชาวบ้านแวงตำบลหนองสูงได้จำนวน 30 คน มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้าย

สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้ายสำหรับ นักศึกษาการศึกษานอกระบบ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินคู่มือการใช้หลักสูตรซึ่งประเมินเฉพาะแผนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้าย สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ปรากฏว่าการประเมินทักษะการทอผ้าฝ้ายมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 52.50 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และผู้เรียนมีความคิดเห็น ต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้าย สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ มีความเหมาะสมในการพัฒนาวิชาชีพและสามารถนำไปใช้ในระบบโรงเรียนได้ โดยใช้ กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป

สมภพ สุดแสง (2547) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสานกระด้าง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าข้างโนนลาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแกดำ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสานกระด้าง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสานกระด้าง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 จำนวน 13 แผน แบบวัดพฤติกรรมระหว่างเรียน จำนวน 13 ชุด แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน จำนวน 1 ชุด จำนวน 30 ข้อ แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นแบบมาตราส่วนประเมิน ค่าและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการสานกระด้าง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่น โดยมีประสิทธิภาพ 91.66/85.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สรุปได้ว่า งานวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ทำให้นักเรียนได้ เรียนรู้เรื่องอาชีพของชุมชน และยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกด้วย

นันทิชัย หิรัญวงษ์ (2547) การพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวาก เฉลิมพระเกียรติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวาก เฉลิมพระเกียรติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของ ตนเองและท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความรัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของ ตนเอง และจากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย นำเที่ยวบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ มีความเหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบในโครงสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องเหมาะสม 3) การทดลองใช้หลักสูตร นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วัดท่าช้าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 7 สัปดาห์ รวมเวลา 14 ชั่วโมง พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้การเป็นมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวาก เฉลิมพระเกียรติและมีความสนุกสนาน 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ หลังทดลองใช้ หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านความสามารถในการปฏิบัติตนเป็น มัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยว พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวาก เฉลิมพระเกียรติได้ ส่วนด้านความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความ พึงพอใจในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ และ หลักสูตรควรปรับปรุงเรื่องระยะเวลาในการสอนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา

ฉลองชัย ข้องหลิม (2548) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนกีฬา ฟุตบอล สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ปี การศึกษา 2547 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้ หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการให้มี หลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนกีฬาฟุตบอล มีความสนใจและตั้งใจ สามารถฝึกปฏิบัติด้าน เทคนิคการสอน และครูมีความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

สมชาย สีสด (2548) การพัฒนาหลักสูตรการเลี้ยงสุกรขุน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้ หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบัวชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 56 คน เป็นเวลา 20 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานต้องการให้โรงเรียน องค์กรต่าง ๆ และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย หลักสูตร จุดหมายโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระการเรียนรู้ประกอบด้วย ลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรียน รูปร่างลักษณะของสุกร เครื่องมือ และอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร อาหารและการให้อาหารสุกร หลักเบื้องต้นในการป้องกันโรคสุกร โรคสำคัญของสุกร วัคซีน

ป้องกันโรคสุกร การรักษาสัตว์ วิธีการป้องกันกำจัดกลิ่นและของเสียจากฟาร์ม ต้นทุนในการเลี้ยงสุกรขุน เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน 20 ชั่วโมง เอกสารประกอบหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า มีความสอดคล้องและความเหมาะสม ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า การนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการสอนโดยการนำนักเรียนไปทำการเรียนการสอนที่ฟาร์มเลี้ยงสุกร และฝึกปฏิบัติจริงทุกแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจ เพลิดเพลินสนุกสนานกับกิจกรรมในเรื่องที่ทำการเรียนการสอน ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงสุกรขุนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อหลักสูตร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าจะควรเพิ่มเวลาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้

พระชฎวรัตน์ โจนลายดา (2549) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และแผนการสอน เรื่องการสานตะกร้าพลาสติก ใช้แบบแผนการวิจัยและพัฒนา โดยจัดทำเป็นรายวิชาขึ้นมาใหม่ และประเมินหลักสูตรด้วย Puissance Measure (P.M.) เพื่อหาค่าหลักสูตรก่อนนำไปใช้และพัฒนาแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานตะกร้าพลาสติก กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนบ้านภูเขาบ ตำบลโชคชัย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ที่สนใจ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย 1) หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการสานตะกร้าพลาสติก 2) แผนการสอนเรื่องการสานตะกร้าพลาสติก จำนวน 7 แผน 34 คาบ คาบละ 50 นาที 3) แบบประเมินหลักสูตร 4) แบบประเมินแผนการสอน 5) แบบวัดทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน 6) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 7) แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและชำนาญการว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีประสิทธิภาพ 91.14/87.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แผนการสอนเรื่องการสานตะกร้าพลาสติก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อกาเรียนอยู่ในระดับมาก โดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานตะกร้าพลาสติก ที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อการสืบภูมิปัญญาท้องถิ่นจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่งได้จริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นอื่นได้ต่อไปในอนาคต

พระมหาสมศักดิ์ จันทวด (2549) การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่ายพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) จังหวัดสระบุรี มีความมุ่งหมายเฉพาะ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตร(ฉบับร่าง) 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตร 4) เพื่อประเมินผล

และปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้ายพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) จังหวัดสระบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบทดสอบ 4) แบบสังเกตทักษะการปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติทดสอบที (t-test) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นโยบายของหน่วยงานต่างๆ ต้องการให้ชุมชนที่อยู่ในทุกส่วนของสังคมได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และจัดกิจกรรมทุกเรื่องทุกประเด็น โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนตามสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน และส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน สังคม และภูมิปัญญา ซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ดีของสังคม ชุมชนและท้องถิ่นต่อไป ส่วนนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเรื่องสมาธิภาวนา เนื่องจากเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีเนื้อหาสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ได้ศึกษาและได้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามหลักของพุทธศาสนิกชนที่ดี ผลการพัฒนาหลักสูตร (ฉบับร่าง) พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นประกอบด้วย ความสำคัญ วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล และผลการประเมิน องค์ประกอบของหลักสูตรพบว่ามีความเหมาะสม ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า การนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท้ายพิบูล โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่กำหนด ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสมาธิภาวนาหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร เนื้อหาในหลักสูตรเหมาะสม แต่ควรเพิ่มระยะเวลาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสม

รุ่งลาวัลย์ รังสาศตร์ (2549) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศลิประชาสรรค์ มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศลิประชาสรรค์ พบว่านักเรียน ครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความต้องการให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวของอำเภอดาศลิ ความรู้เกี่ยวกับมะพร้าว การเตรียมกะลามะพร้าว การจัดการอาชีพหัตถกรรมจากกะลามะพร้าว การประดิษฐ์เครื่องประดับจากกะลามะพร้าว โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติ 2) หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการ

จุดมุ่งหมายหลักสูตร เนื้อหา วิธีการฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาของหลักสูตรเป็นภาคทฤษฎี 4 หน่วย ได้แก่ ประวัติการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวของอำเภอตากลี ความรู้เกี่ยวกับมะพร้าว การเตรียมกะลามะพร้าว การจัดการอาชีพหัตถกรรมจากกะลามะพร้าวและภาคปฏิบัติ 1 หน่วย ได้แก่ การประดิษฐ์เครื่องประดับจากกะลามะพร้าว 3) การทดลองใช้ หลักสูตรฝึกอบรมกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 3 วัน โดยการบรรยาย การสาธิต และการฝึกปฏิบัติ พบว่า นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจ สามารถฝึกปฏิบัติด้านการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวได้ 4) ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนการประเมินระหว่างฝึกอบรมด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวได้ระดับมาก และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

งามดา เพชรคอน (2549) การพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่อง ผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนบ้านแหลมสะแก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 32 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่อง ผักพื้นบ้านมี 7 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การเลือกเนื้อหา 4) จัดเนื้อหา 5) เลือกประสบการณ์การเรียนการสอน 6) การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน 7) การประเมินผล และได้หลักสูตรฉบับร่างซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) เวลาเรียน 8) การวัดและประเมินผล

2. คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่อง ผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทักษะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยผู้เรียนประเมินตนเองและครูประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

4. ระดับเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่อง ผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. การปรับปรุงหลักสูตร ได้ดำเนินการปรับปรุงในเรื่องหลักสูตร เน้นกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ด้านเนื้อหาผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยให้สอดคล้องตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง”

สุดใจ รอดสุวรรณ (2549) การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง พืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าสถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตน จากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นว่าควรพัฒนาหลักสูตรพืชสมุนไพรในท้องถิ่น และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรพบว่า หลักสูตรพืชสมุนไพรในท้องถิ่น พืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยความสำคัญ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้ เวลาเรียน การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตรพบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) การทดลองใช้หลักสูตร เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรม นำไปปฏิบัติได้ สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตรพบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น หลังทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันมีผลดี ด้านเจตคติต่อพืชสมุนไพรในท้องถิ่นพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรเรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น หลักสูตรควรปรับปรุงเรื่องระยะเวลาในการสอนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา

พระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครูผู้สอนทุกคนมีความต้องการให้มีการอบรมเรื่องมุสาวาท และจากการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เห็นด้วยกับการอบรมโดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาด้านความประพฤติปฏิบัติตนในศีล 5 ข้อที่ 4 ห้ามพูดปดอยู่ในระดับมากที่สุด และในการจัดกิจกรรมควรให้นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้เห็นคุณและโทษของมุสาวาทสรุปรายงาน เสนอผลงาน สื่อที่ใช้ในการอบรมควรเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดจิตสำนึกต่อความเกรงกลัวในการทำไม่ดี ให้เห็นคุณค่าของการไม่มุสาวาท และโทษของการมุสาวาท 2) หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหา

สาระ กระบวนการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม กิจกรรม สื่อประกอบ ระยะเวลาการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 แผน ได้แก่ ความหมายและองค์ประกอบของมุสาวาท ประเภทและอาการแสดงมุสาวาท กฎแห่งกรรมและวิธีการลดพฤติกรรมการมุสาวาท 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องมุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 วัน ทำการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน สังเกตพฤติกรรมทางวาจาก่อนเรียนและหลังเรียน สอบถามเจตคติ กิจกรรมที่ใช้ ได้แก่ การบรรยาย นิทาน เอกสารประกอบความรู้เรื่อง มุสาวาท กฎแห่งกรรมและใบงาน 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาพรวมในระดับมาก ผลการปรับปรุงหลักสูตรได้ปรับปรุงเรื่องเวลา กิจกรรม เนื้อหาและจุดประสงค์ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการอบรม

จิราวุฒน์ พึ่งอ่อน (2550) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 34 คน กำหนดเวลาเรียน 18 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบทดสอบ 4) แบบบันทึกการสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน 5) แบบประเมินผลงานนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) คะแนนเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติทดสอบที (t-test-dependent) ผลการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความรักและความภูมิใจท้องถิ่นของตนเอง และจากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวและมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย ความสำคัญ วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม ผลการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความสนใจและตั้งใจในการร่วมกิจกรรมการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวได้อย่างคล่องแคล่ว ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว หลังทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน พบว่า นักเรียนสามารถ ปฏิบัติการประดิษฐ์จากผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวได้เป็นอย่างดี และด้านความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว และหลักสูตรควรมีการปรับปรุงในด้านระยะเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แอน (Ann, 2000, abstract) ได้วิจัยเรื่องความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและการปฏิรูปหลักสูตรของครู จำนวน 185 คน ในโรงเรียนขนาดกลางในเมือง นอกเมือง และชนบทในรัฐนอร์ธเทิร์น โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลซึ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลโดยรวมเกี่ยวกับครูและโรงเรียน ส่วนที่ 2 ระดับความต้องการในการได้รับการสนับสนุน ในด้านการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดผู้ตอบแบบสอบถามและมีการสัมภาษณ์แบบเน้น (focus group interviews) ผลการวิจัยพบว่า ครูได้ระบุความต้องการเวลาในการวางแผน อภิปราย สังเกต และการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับศิลปะการสอน และครูต้องการให้ผู้บริหารของรัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสาธารณชน โดยสนับสนุนงบประมาณ และครูต้องการสนับสนุนจากเพื่อนครูและผู้บริหาร ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการสอนและการประเมินผลในชั้นเรียน

สตีเวนสัน (Stevenson, 2002, abstract) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเรื่องงานไม้และงานหัตถกรรม และการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ที่กลุ่มวิทยาลัยเซมิ (Sámi colleges) ในประเทศนอร์เวย์ และที่เมืองอนาร์ (Anár) ประเทศฟินแลนด์ และพบว่า มืองค์ประกอบทางด้านการศึกษาและทางการเมืองที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความรู้ และการผลิตงานฝีมือของภูมิปัญญาชาวบ้าน ในด้านงานหัตถกรรมในการพัฒนาหลักสูตรองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการสอนงานหัตถกรรมของวิทยาลัยเซมิ คือปัญหาเนื่องจากปัจจุบัน มีการนำผลผลิตไปสู่การตลาดมากขึ้น การนำไปปรับใช้ในระบบการศึกษาทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีภาวะความเสี่ยงในการกระจายภูมิปัญญาชาวบ้านออกไป เนื่องจากมีความรู้สึกหวงแหนว่าจะไม่มีความเหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้และลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะแสดงให้เห็นถึงการสอนศิลปหัตถกรรมของวิทยาลัยเซมิเป็นเครื่องมือทางการศึกษาและทางการเมืองที่จะช่วยพัฒนา และนิยามความหมายของวัฒนธรรมเซมิในยุคปัจจุบัน ผลก็คือการที่กลุ่มวิทยาลัยเซมิได้พยายามผสมผสานภูมิปัญญาชาวบ้านเข้าไปในหลักสูตร ก่อให้เกิดการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาชาวบ้านยุคใหม่ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์ความรู้ทางวัฒนธรรมโดยการสอนวิชางานหัตถกรรมของชาวเซมิในกลุ่มวิทยาลัยนี้

ออสทริช (Oestreichr, 2003, abstract) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษา ในเบอร์ลิช โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับบุคลากรด้านโบราณคดีและ

ครูชาวเบอร์ลิน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการเรียนการสอนอุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรครู มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการสื่อสารของรัฐบาลที่ด้อยประสิทธิภาพ การขาดครูที่มีประกาศนียบัตรรับรองและหลักสูตรไม่สอดคล้อง ส่วนความก้าวหน้าในการพัฒนาหลักสูตร สังคมพบว่า ชาวเบอร์ลินต้องการที่จะใส่หลักสูตรสังคมอย่างจำกัดและจำกัดตำราที่จัดให้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาวเบอร์ลินช่วงก่อนเกิดลัทธิอาณานิคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในปัจจุบันและอนาคต

เบนเนท (Bennett, 2003, abstract) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูอาจารย์ได้เข้ามามีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้น ในด้านการเสนอแนวความคิด มีการนำผลการวิจัยและผลงานทางการศึกษามาใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่ปี 1915 – 1940 เริ่มจากสร้างหลักสูตร มีการใช้อุปกรณ์การสอนเพิ่มมากขึ้น และยังได้เสนอการพัฒนาการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย สร้างวิสัยทัศน์โดยให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาในหลักสูตรทำวิจัย และมีการคัดเลือกตัวแทนครูอาจารย์ที่มีแนวความคิดไปปฏิบัติจริง มีการสนับสนุน เช่น ขยายเวลาให้การช่วยเหลือที่ชัดเจน จัดหาแหล่งสร้างความเป็นมืออาชีพ โดยจัดให้มีที่ปรึกษาและมีการจัดตั้งองค์กรสมาชิกโครงการ

галลาเกอร์ (Gallagher, 2005, abstract) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือที่รวบรวมงานศิลปะหัตถกรรมไว้ในห้องสมุดวินเทอร์เทอร์ (winterthur library) เนื่องจากห้องสมุดนี้ได้รวบรวมหนังสือเกี่ยวกับประวัติงานศิลปะหัตถกรรมของชนชาติอเมริกันไว้เป็นจำนวนมาก จุดมุ่งหมายส่วนหนึ่งก็เพื่อถ่ายทอดประเพณีด้านศิลปะหัตถกรรมไปยังเยาวชนของสหรัฐอเมริกา หนังสือด้านศิลปะหัตถกรรมเป็นที่นิยมในประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน และเป็นที่ยอมรับว่าหนังสือนี้มีประโยชน์ในการศึกษา “วิธีการ” การผลิตศิลปะหัตถกรรมและกิจกรรมอื่น ๆ สำหรับเด็ก และเป็นการถ่ายทอด และปลูกฝังค่านิยม ตลอดจนความเคลื่อนไหวด้านสังคมและความคิดด้านวัฒนธรรม เกี่ยวกับศิลปะหัตถกรรม ให้กับเด็กอเมริกันในศตวรรษใหม่ด้วย นอกจากนั้นยังเป็นการเตรียมตัวเด็ก ให้พร้อมที่จะรับบทบาทในอนาคตในสังคมแห่งการบริโภคนี้ด้วย

สุธาคา ราม (Sudhakar Ram, 2006, p.1) เขียนบทความที่ลงในวารสารชื่อ บิสิเนสไลน์ (business line) เรื่อง กานธี-จิริ ในการศึกษา (Gandhi-giri in education) ผู้เขียนกล่าวชื่นชมการเรียนการสอนโรงเรียนตามโครงการกานธี-จิริ เนื่องจากมีความรู้สึกเหมือนอยู่ในครอบครัว ครู และนักเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนในสิ่งที่ชอบโดยไม่ต้องพะวงเรื่องคะแนนและเกรด โครงการกานธี-จิริ ปฏิเสธการเรียนรู้อิงแนวอาณานิคมโดยสิ้นเชิง เพราะโครงการมีความเชื่อว่าโรงเรียนควรจะเน้นการสอนให้นักเรียนเรียนแล้วสามารถผลิตงานด้านหัตถกรรมและได้ลงมือผลิตงานจริง ๆ เนื่องจากเขาเชื่อว่าโรงเรียนควรสอนให้นักเรียนพึ่งพาตนเอง และผลิตสิ่งต่าง ๆ ได้เอง เป็นอิสระ ไม่พึ่งพา หรือเบียดเบียนผู้อื่น

แต่ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสิ่งที่จำเป็น เขา หวังว่าแนวคิดนี้จะเกิดผลในทางปฏิบัติในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในอินเดียด้วย

แฮ็กกิง, สก็อต, และบารราต (Hacking, Scott, & Barratt, 2007, abstract) ได้วิจัยหลักสูตรท้องถิ่นที่นักเรียนชาวอังกฤษเขียนเล่าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเด็ก ๆ เป็นบทความที่สำรวจ วิเคราะห์ลักษณะการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ดีขึ้น เมื่อปี ค.ศ. 1983 สมาคมทางวิทยาศาสตร์ได้ประชุมและลงความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นที่จัดในโรงเรียน โดยเด็ก ๆ มีส่วนร่วม เด็ก ๆ ที่มีส่วนร่วมเหล่านั้นอายุอยู่ระหว่าง 11-12 ปีซึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียนและมีที่ปรึกษา (mentor) อายุ 17 ปี โดยมีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้เด็ก ๆ มีปฏิภิกิริยาโต้ตอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของเขาทั้งหลายเป็นอย่างไร
2. เพื่อให้เด็ก ๆ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของชีวิตกับหลักสูตรของโรงเรียนว่าเป็นอย่างไร
3. โรงเรียนจะใช้สิ่งแวดล้อมของเด็ก ๆ มาสร้างเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรได้อย่างไร

เคนนอยเออร์ (Kenoyer, 2008, p.14) ได้สรุปงานวิจัยเรื่องการค้าและเทคโนโลยีในหุบเขาอินดัส (Indus Valley) โดยเน้นแนวคิดใหม่จากเมืองฮาร์ปปา ประเทศปากีสถาน งานวิจัยนี้กล่าวถึงงานฝีมือพิเศษที่เกิดขึ้น ณ ศูนย์กลางชุมชนเมืองที่เกิดขึ้นแห่งแรก ชื่อ ฮาร์ปปา ประเทศปากีสถาน งานฝีมือเช่นงานจากเปลือกหอย เซรามิกส์ งานจากหินโมรา (agate) และการทำลูกปัดจากหินสบู่เคลือบเงา มีมาตั้งแต่แรกเริ่มชุมชน คือประมาณ 3,300 ปีก่อนคริสตศักราช จนถึงก่อนสิ้นสุดยุคก่อนประวัติศาสตร์ จากการวิเคราะห์วัสดุ และแหล่งที่มา ตลอดจนสิ่งของในยุคนั้นทางกล้องจุลทรรศน์ พบว่าปัจจุบันยังมีการทำงานฝีมือประเภทเหล่านี้ อยู่

จากเอกสารกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มุ่งการจัดการศึกษาโดยเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา สร้างโอกาสให้ทุกคนคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มุ่งเน้นให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22, 23 และ 27 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษา ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการตามความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประวัติศาสตร์ของชาติไทย การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การประกอบอาชีพ ตลอดจน การศึกษาต่อ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่ เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจพอเพียง คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ จาก การศึกษาสภาพท้องถิ่นพบว่า ประชาชนในตำบลบ่อกรุมมีการสานพัดใช้กันมานานร้อยกว่าปี ตั้งแต่มีการตั้งบ้านเรือนชุมชน และมีการถ่ายทอดการสานพัดให้กับรุ่นลูกหลานถึงปัจจุบัน จึง สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการสานพัด สมควรอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้ไว้ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรการสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพราะเหมาะสมกับท้องถิ่นโดยผู้เรียนได้เรียนรู้ สิ่งที่ใกล้ตัว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นการเน้นให้ เป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค เน้นการเป็นผู้สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน เน้นให้ นักเรียนคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติจริง เน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำงาน รวมทั้ง พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ปลุกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความผูกพันกับ ท้องถิ่นของตนซึ่งสอดคล้องตามหลักการในการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร